

ŽALGIRIO LAUKE MŪSŲ PROTĖVIAI SUSTABDĖ AGRESIJĄ PRIEŠ EUROPA

Olštynekas, liepos 15 d. (ELTA). Griunvaldo lauke mūsų protėviai iškovojo pergalę, kuri sustabdė ilgus šimtmečius trukusią agresiją prieš Lietuvą ir Lenkiją, prieš Europą, sakė Prezidentė Dalia Grybauskaitė Žalgirio mūšio 600-ųjų metinių minėjimo iškilmėse, ketvirtadienį surengtose istoriniame Griunvaldo lauke Lenkijoje.

Lietuvos vadovė kartu su naujai išrinktu Lenkijos Prezidentu Bronislaw Komorowski, Rumunijos ir Moldovos vadovais, Kryžiuočių ordino didžiuoju magistru Brunu Plateriu dalyvavo 600-ųjų Žalgirio mūšio metinių iškilmėse istoriniame mūšio lauke Griunvalde, lietuvių ir lenkų kalbomis sakė sveikinimo kalbą, vėliau stebės Lietuvos ir Lenkijos kariuomenių garbės sargybos kuopų žygiavimą ir riterių kovų pasirodymą.

„Šiandien - didinga diena. Šiandien, šiame lauke, minime vienos didingiausių pergalių visų mūsų istorijoje metines. Ši pergalė sustabdė daugiau nei šimtmetį trukusią agresiją prieš mūsų regioną. Ji ir šiandien mums primena apie tai, kiek daug galime pasiekti, kai esame kartu. Ir ne tik lenkai ir lietuviai. Turiu omenyje visus, kurie mums ir anuomet, prieš 600 metų, padėjo siekti pergalės”, - kalbėjo Prezidentė D. Grybauskaitė.

Ji išreiškė nuoširdžią padėką šventės šeimininkams - Lenkijos atstovams už surengtą gražią šventę, o Vidurio ir Rytų Europos valstybių vadovams - už lietuvių ir lenkų tautoms labai

Istoriniame Žalgirio lauke Lenkijoje liepos 15 d. buvo surengtos Žalgirio mūšio 600-ųjų metinių minėjimo iškilmės. Dešinėje Lietuvos Prezidentė Dalia Grybauskaitė, Lenkijos Prezidentas Bronislaw Komorowski ir kitų valstybių atstovai. *EPA-ELTA nuotr.*

svarbios datos ir svarbaus simbolio pagerbimą.

„Linkiu, kad ši šventė visus mus įkvėptų siekti drąsių ir ambicingų mūsų valstybėms, mūsų tautoms ir visai Europai svarbių tikslų”.

Po minėjimo Prezidentė kartu su kitais Vidurio ir Rytų Europos valstybių vadovais lankėsi Malburgo pilyje ir dalyvavo iškilingoje vakarienėje.

Oficialioje Lietuvos delegacijoje taip pat dalyvavo Lietuvos krašto apsaugos ministrė Rasa Juknevičienė, Lietuvos kariuomenės vadas Arvydas Pocius, Seimo atstovai.

SAJŪDIS SIŪLĖ M.GORBAČIOVUI EITI LENINO, O NE STALINO KELIU

Briuselis, liepos 15 d. Lietuvos pareigūnai, vykdančys užsienio politiką, remdami 1920 metais Lietuvos ir sovietų Rusijos pasirašyta taikos sutartimi, galėtų priminti šiai kaimynei, kad ji būdavo taikos ieškanti ir Lietuvai padėjusi valstybė, sako europarlamentaras Vytautas Landsbergis.

„Šiandieninės Rusijos vadovybės politikoje mūsų atžvilgiu galima įžiūrėti ir lenininį, ir stalininį elementą. Čia yra nemažas darbų baras ir Prezidentei, ir visiems,

vykdantiems Lietuvos užsienio politiką, priminti, kad ji būdavo taikos ieškanti ir Lietuvai padėjusi valstybė, ir nesijautė dėl to pažeminta”, - sakė V.Landsbergis, komentuodamas 1920 metų taikos sutarties reikšmę.

Liepos 12-ąją suėjo 90 metų nuo šios sutarties pasirašymo. „Sutarties, kurią Lietuva pasirašė su sovietų Rusiją 1920 metų liepos 12 dieną, tai yra lygiai prieš 90 metų, reikšmė - didelė. Sutartis nustatė pirmąjį ir vienintelį kartą, kad Rusija pripažįsta be atodairių Lietuvos valstybės savarankiškumą ir nepriklausomybę. Gera valia visiems amžiams atsisako nuo Rusijos teisių lietuvių tautos atžvilgiu. Tai maksimumas, ko Lietuva galėjo kada nors norėti”, - tvirtino politikas.

Anot jo, sutartyje didžioji kaimynė taip pat atsisakė bet kokių pretenzijų Lietuvai, dokumente detaliai apibrėžtos valstybės sienos, pridėti žemėlapiai. Toje sutartyje dar nurodyta, kad Rusija išpareigoja Lietuvai padėti kaip nuo karo nukentėjusiai šaliai. „Išpareigojo ir suteikė įvairios materialinės pagalbos - teisę išsikirsti miško, traukinių sąstatų ir panašiai. Ir 3 mln. aukso rublių pasižadėjo ir išmokėjo, - vardijo V.Landsbergis.

- Tačiau ši sutartis buvo beatodairiškai Stalino sulaužyta 1940 metais.”

Lietuva ne kartą priminė Rusijai jos buvusius išpareigojimus ir pažadus.

„Lietuvos Sąjūdžiui siekiant taikos ir teisinio nepriklausomybės atkūrimo, ši sutartis buvo labai svarbus argumentas. Mes ne kartą pabrėždavome: „štai koks buvo Lenino požiūris į Lietuvos nepriklausomybę ir koks yra dabartinis dar Stalino požiūris, kai Lietuva prievarta inkorporuota į kitą valstybę. Sąjūdis nuo 1989 iki 1990 metų kėlė ir sutarties argumentą”, - prisiminė buvęs Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo pirmininkas.

Jo teigimu, Sąjūdis siekė būtent taikingo normalių santykių atstatymo tarp dviejų valstybių, kaip buvo suformuluota 1920 metų taikos sutartyje. „Sąjūdis ne kartą kreipėsi ir į M.Gorbačiovą (paskutinį SSRS vadovą Michailą Gorbačiovą), kviesdamas eiti Lenino keliu, o ne Stalino keliu”, - sakė V.Landsbergis.

Tuo metu šiandieninės Rusijos elgesyje Lietuvos atžvilgiu jis mato dvilypumą - ir lenininės, ir stalininės politikos elementų.

„Rusija yra neaiški partnerė. Ji tartum nėra apsisprendusi. Iš tos taikos sutarties (Nukelta į 9 psl.)

Žalgirio lauke liepos 15 d. vyko teatralizuotas mūšis.

EPA-ELTA

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Sukanka vieneri metai, kai šaliai vadovauja prezidentė Dalia Grybauskaitė. Rinkimus laimėjusi didele persvara, ji per metus išlaikė piliečių pasitikėjimą. Pasak stebėtojų, prezidentės populiarumą lemia į ją dedami visuomenės lūkesčiai. Politologai teigia, kad D. Grybauskaitė per savo kadenciją spėjo pademonstruoti naują požiūrį, bet kaip ji ketina spręsti pačios įvardijamas problemas, iki šiol neaišku, praneša Lietuvos radijas.

D. Grybauskaitė pagal apklausų rezultatus smarkiai lenkia kitus politikus, ja pasitiki aštuoni iš dešimties gyventojų. Tarp darbų, kuriuos nuveikė per metus, prezidentė įvardina kovą su aukštomis energijos kainomis bei įtaką išformuojant „Leo LT“. Prezidentūros išplatintame pranešime teigiama, kad D. Grybauskaitės pateikti arba vetuoti įstatymai taip pat padėjo kovoti su korupcija.

Lietuvos vadovė per pastaruosius metus daug dėmesio skyrė teisėsaugos ir nacionalinio saugumo institucijoms – paskyrė naują generalinį prokurorą, VSD vadovą, parengė žvalgybos koncepciją. Per metus įvyko 26 D. Grybauskaitės vizitai į užsienį, Lietuvą aplankė šešių šalių prezidentai, tarp jų ir Baltarusijos vadovas Aleksandras Lukašenka, dar kelios dešimtys aukšto rango pareigūnų.

Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė neatskleidžia savo santykių su Katalikų Bažnyčia. „Jūs paklausėte asmeninio santykio su Bažnyčia, tai asmeniškai pasiliksiu sau, be komentarų“, – liepos 12 d. atsakydama į klausimą, kokie yra jos santykiai su Bažnyčia, pareiškė D. Grybauskaitė. Šalies vadovė taip pat neatskleidė, ar yra labai tikinti. „Ar giliai, ar mažiau giliai, ar kiek procentų – irgi mano asmeninis reikalas“, – pridūrė prezidentė.

Lietuvos socialdemokratų partijos valdyba įkūrė pirmojo po nepriklausomybės atkūrimo Lietuvos prezidento Algirdo Mykolo Brazausko atminimo komisiją, kuriai vadovaus Seimo vicepirmininkas Česlovas Juršėnas. Pasak partijos vadovo Algirdo Butkevičiaus, komisija artimiausiu metu ketina sudaryti ir partijos vadovybei pateikti planą, kaip įamžinti A.M.Brazausko atminimą.

Premjeras Andrius Kubilius nesiima vertinti, ar ne per silpnai Lietuvoje yra minimas Žalgirio mūšio 600 metų jubiliejus. „Tai yra labai didelė istorinė šventė. Žalgirio mūšis visų mūsų sąmonėje ir savimonėje užima ypatingą vietą. Ar ne per mažai švenčiame. Yra sunku pasakyti, nes neturime ir tradicijų, kaip minėti ir švęsti tokius istorinius reikalus, kaip 600 metų jubiliejus. Bet koku atveju yra džiugu prisiminti, kad istorijoje turėjome tokių didingų įvykių“, – sakė A. Kubilius interviu „Žinių radijui“.

Didieji Žalgirio mūšio jubiliejaus renginiai vyksta Lenkijoje. Liepos 17 dieną istoriniame Griunvaldo lauke vyko Žalgirio mūšio inscenizacija, kurioje susikovė keli šimtai riterių ir karių iš Lenkijos, Lietuvos, Ukrainos, Vokietijos, Rusijos. Vytautą Didįjį pirmą kartą šio teatralizuoto renginio istorijoje įkūnijo Lietuvos karininkas - 39-erių Lietuvos kariuomenės kapitonas Donatas Mazurkevičius. Mūšio inscenizaciją iš Lenkijos tiesiogiai transliavo Lietuvos televizija.

Istoriniame Griunvaldo lauke netoli Lenkijos Olštyneko miesto liepos 14-18 dienomis šurmuliavo amatininkų mugė, vyks įvairūs vaidinimai, koncertai, pasirodymai, riterių turnyras, ugnies festivalis ir t. t. Lietuvos atstovai buvo įsikūrę atskiroje viduramžių stovykloje, kur po kovų ilsėjosi riteriai, vyko viduramžių karinės stovyklos gyvenimas. Liepos 15-17 dienomis Žalgirio dienų svečiams buvo sudaromos galimybė aplankyti Lietuvos riterių stovyklą.

Jubiliejinė data minima ir Lietuvoje. Liepos 14 d. Valdovų rūmuose vyko renginys „Odė Vytautui Didžiajam - vaizdas ir žodis“. Kultūros vakare dalyvavo senųjų šokių kolektyvas „Feste Cortese“ ir Vilniaus Abraomo Kulviečio vidurinės mokyklos scenos ir estrados meno studija „Žodžio judesys“.

Žalgirio mūšio dieną, liepos 15-ąją, Valdovų rūmų Didžiojoje menėje vyko koncertas „Tauta tvirta tartum pilis“. Koncerte dalyvavo poetas Justinas Marcinkevičius, operos solistai Vytautas Juozapaitis, Ona Kolobovaitė, saksofonininkas Petras Vyšniauskas, dainininkai Veronika Povilionienė, Neda Malūnavičiūtė, Gytis Paškevičius, Olegas Ditkovskis ir Vilniaus mokytojų namų mišrus choras „Bel Canto“. Tos pat dienos vakare Žalgirio mūšio 600-ųjų metų minėjimo proga vyko patriotinės dainos konkursas „Daina Lietuvai“. Žalgirio mūšio prieš kryžiuočius istoriją, kautynių eigą ir pergalės istorinę reikšmę išsamiai pristato Taikomosios dailės muziejuje veikianti paroda „Žalgirio pergalės atmintis“, o Nacionaliniame muziejuje istorinės datos išvakarėse buvo pristatytas Žalgirio mūšio maketas. Prieš 600 metų, 1410 m. liepos 15 dieną, laimėtas Žalgirio mūšis - vienas didžiausių ir reikšmingiausių mūšių vidurinių amžių Europos istorijoje. Pusbrolių Vytauto ir Jogailos vadovaujama jungtinė kariuomenė sumušė Kryžiuočių ordiną ir sustabdė du šimtus metų trukusią jo agresiją į Rytus.

ELTA, LRT

JAV – SVARBIAUSIA SAJUNGININKĖ

Vilnius, liepos 4 d. (LRT).

JAV yra svarbiausia visos Europos ir Lietuvos sąjungininkė, rašoma Lietuvos prezidentės Dalios Grybauskaitės JAV Nepriklausomybės dienos proga išsiųstame sveikinime šios šalies prezidentui Barakui Obama.

„Jungtinės Amerikos Valstijos – Lietuvos ir visos Europos artima partnerė ir svarbiausia sąjungininkė. Neabejoju, kad ir toliau stiprinsime tarpusavio dialogą ir bendradarbiavimą, sprendami mūsų šalims, Europai ir visai tarptautinei bendruomenei kylančius politinius, ekonominius ir kitus iššūkius“, – rašoma valstybės vadovės sveikinimo laiške.

Prezidentė išreiškė įsitikinimą, kad Lietuvą ir JAV siejantis glaudus ryšys įkvėps valstybes tęsti įvairiose srityse pradėtus darbus, o Lietuvos ir JAV bendradarbiavimą praturtins naujos idėjos ir iniciatyvos.

JAV VALSTYBĖS SEKRETORĖ H.CLINTON ŽADA PARAMĄ GRUZIJAI

JAV valstybės sekretorė Hillary Clinton dar kartą pažadėjo Gruzijai tolesnę paramą ir kritikavo Rusijos vykdomą „okupaciją“ dviejuose nuo Gruzijos atsiskyrusiuose regionuose. Kaip JAV valstybės sekretorė pirmą kartą lankdamasi šioje buvusioje sovietinėje respublikoje, H.Clinton moterų vadovių grupei sakė, kad Vašingtonas taip pat spaus dėl tolesnių demokratinių reformų Gruzijoje.

„Toliau prieštaraujame Rusijos veiksams, kurie, mūsų nuomone, yra blogi ir kurių sąrašo priekyje yra invazija į Gruziją ir jos okupacija, ir juos kritikuojame“, – sakė H.Clinton, atvykusi į Tbilisį.

„Jungtinės Valstijos remia Gruzijos žmones, mes remiame Gruzijos demokratiją“, – sakė ji.

H.Clinton paragino tęsti reformas Gruzijoje ir sakė, kad ja, siekiant atgauti atsiskyrusių regionų kontrolę, labai svarbi gyvybinga demokratija bei ekonomika.

„Kuo gyvybingesne, efektyvesne demokratija ir ekonomika Gruzija taps, tuo didesnis bus kontrastas tarp Pietų Osetijos bei Abchazijos ir likusios Gruzijos dalies“, – sakė ji.

M.Saakašvili palaikė itin artimus ryšius su buvusiu JAV prezidentu George W.Bush, kuris 2005 metais sakydamas kalbą tūkstantinėms minioms Tbilisio centre paskelbė Gruziją „laisvės švyturiu“.

Gruzija G.W.Bush vardu

Europos Parlamentas balsavo už tai, jog būtų atnaujintas finansinių duomenų pasikeitimas su JAV įstaigomis, bankais ir teismais, kad palengvintų kovą su terorizmu.

AP

tai buvo pareikšta prezidentui Medvedev“, – sakė H.Clinton bendroje spaudos konferencijoje su Gruzijos prezidentu M.Saakašvili Tbilisyje. Pasak jos, **„santykių su Rusija „perkrova“ nevyks Gruzijos sąskaita.** „Mes siekiame laikytis demokratijos, ir yra principų, kurie negali būti suvaržyti“, – pažymėjo valstybės sekretorė. Be to, pareiškė ji, „JAV reikalauja vykdyti 2008 metų rugpjūčio 12 dienos susitarimą dėl ugnies nutraukimo ir Rusijos kariuomenės išvedimo iš Gruzijos“.

„Mes taip pat nurodėme, kad būtina vykdyti humanitarinę misiją konflikto zonoje ir nustatyti šio klausimo sprendimo nenaudojant jėgos tvarką. Reikia nustatyti šio klausimo sprendimo tvarką, kuri bus nagrinėjama per Ženevos derybas. Rusija neatleidžiama nuo išipareigojimų susitarime dėl ugnies nutraukimo, nors ji ir žengė vienašališkus žingsnius pripažinti separatistinius Gruzijos regionus“, – pažymėjo valstybės sekretorė.

H.Clinton pabrėžė, jog nežino, kada gali būti sprendžiamas okupuotų teritorijų klausimas, bet Gruzija turi toliau kurti demokratiją.

„Rusijos vykdoma okupacija nepakeitė Gruzijos siekio stiprinti demokratiją ir vykdyti reformas, ir tai labai gerai. Tik demokratinė raida ir ekonomikos plėtojimas gali padėti sureguliuoti konfliktus Gruzijoje, nes gyvenantys okupuotuose regionuose žmonės turi palinkti į išvystytos Gruzijos pusę“, – sakė ji. **AFP**

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, Pirmininkas / President

Vytautas Radžius, Redaktorius / Editor
2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005

Gediminas Markevičius, maketavimas

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.
Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn.
VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78.
Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$1.00.
Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai gražinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

ŽALGIRIO MŪŠIS – TEISINGUMO TRIUMFAS

Praėjus 600 metų, ar galime suprasti savo protėvių istorinę kovą?

Žalgirio mūšis išliko mūsų tautos atmintyje šimtmečiais. Iš istorijos žinome, jog vokiečių vienuolių riterių teutonų ordinui buvo pavesta tris baltų tautos – prūsus, latvius ir lietuvius sukrikščioninti. Romos imperatorius Frydrich II leido įsteigti Ordino valstybę. 1230 m. pradėjo pulti prūsus. Kitas ordinas pradėjo užiminėti latvių žemes (1198 m.).

Nuo to meto, kai vokiečių ordinas įžengė į prūsų ir latvių žemes, jam trukdė žemaičių žemė. Bet ordinas norėjo ne tik nukariauti tą kraštą, bet ir įrodyti į jį savo teises, remdamasis popiežių, imperatorių ir net Lietuvos valdovų privilegijomis. Tad pradėtas 1409-1411 m. karas dėl žemaičių žemės. Šio karo laimėjimas – Žemaitija buvo pripažinta Lietuvai.

Ordinas buvo pavaldus Apaštalo Sostui ir Šv. Romos imperijai. Jo oficiali misija – ginti Vakarų krikščionybę nuo pagonių. Su pagonimis baltais buvo kariaujama ne vien dėl to, kad juos pakrikštyti. Ordino riterių tikslas – prisijungti svetimas žemes prie savo valdų. Pakrikštytieji negaudavo teisių tvarkyti savarankiškai krašto politinį gyvenimą, tad lietuviai priešinosi agresijai.

Žalgirio mūšiui buvo rengiamasi ilgai. Jogaila su Lenkija sukūrė Vidurio rytų Europos valstybę, o Vytautas, geras diplomatas, laiku suprato Ordino norus sudaryti dar vieną germanišką valstybę Žemaitijoje. Tam siekiui buvo pasipriešinta. Kryžiuočiai nelaimėjo pergalės prieš lietuvius. Šimto metų kare (1283-1383) neperžengė Nemuno, Žemaitijoje neįrengė savo pilių ir kolonijų. Ordinui nepavyko iš žemaičių jokios gauti priesaikos arba paimti juos įkaitais. Vokiečiai nepalaužė žemaičių valios likti laisviems.

Žalgirio mūšis buvo lietuvių ir lenkų karinės galios pasireiškimas, sukrėtęs Europą. Jis sustabdė kryžiaus karus Lietuvoje. Po to popiežius panaikino Ordino teises ir privilegijas į buvusias pagonių žemes. Vokiečių ordinui tai reiškė katastrofą. Žalgirio mūšis įtraukė Lietuvą į Europos diskusijas dėl Ordino buvimo prasmės, kas buvo iškelta Bažnyčios susirinkime Konstancoje. Lietuvai ir Lenkijai ten buvo teikiamas svarbus dėmesys. Mūšio išvakarėse buvo paskelbtos Ordino daromos neteisybės, skriaudos ir godumas. Vytauto ir Jogailos išsiuntinėti skundai skelbė Ordino klasingus darbus. Jie kritikavo kryžiuočius moraliniu pagrindu: Ordinas nieko nepadaręs krikščionybei įtvirtinti Prūsijoje ir Žemaitijoje, nes skleidė neapykantą artimui, apgaule ir klasta, o misijų darbą pakeitė kariniais veiksmais paversti svetimas žemes. Ordinui nepavyko apkaltinti ir Jogailos, kad šis kariavo prieš krikščionis.

Bet kodėl 1410 m. liepos 15 d. Lietuvos Didysis kunigaikštis Vytautas vedė savo karius į Žalgirio mūšį? Žinome, kad Vytautas Žemaitiją ne kartą atidavė kryžiuočiams, bet ir vėl atsiimdavo. 1409 m. žemaičiuose vyko sukilimas prieš kryžiuočius vokiečius, kuriems padėjo Vytautas. Vokiečiai rengėsi atkeršyti. Įvyko Žalgirio mūšis, kryžiuočiai jį pralaimėjo ir buvo priversti žemaičių žemių atsisakyti. Su šia pergale Vytautas buvo pripažintas puikiu diplomatu ir

ŽALGIRIO MŪŠIS – GERIAUSIAS BENDRO DARBO PAVYZDYS

Varšuva, liepos 14 d. (ELTA). Vieno didžiausių mūšių, vykusių viduramžių Europoje, - Žalgirio mūšio atmintis tapo nuolatine lenkų, lietuvių, šiandienos Baltarusijos, net Rusijos gyventojų kolektyvinės atminties dalimi ir buvo geriausias Lenkijos ir Lietuvos bendro darbo pavyzdys.

1410 metų liepos 15 dieną įvykusiū mūšiu baigėsi pirmas Vidurio ir Rytų Europos permainų etapas, prasidėjęs 1386 metais Krėvoje, kai didysis Lietuvos kunigaikštis Jogaila sėdo į Lenkijos karaliaus sostą. Tais laikais Lenkija buvo tarptautinės politikos periferija, o Lietuva - paskutinis, bet labai platus pagonybės bastionas.

Tai pažymi garsus lenkų istorikas medievistas, Varšuvos universiteto profesorius Henryk Samsonowicz, straipsnyje „Žalgirio mūšis. Reikšmė Lenkijai, Bažnyčiai, Europai“, kurį spausdina naujas savaitraščio „*Literatūra ir menas*“ priedas, skirtas Žalgirio mūšio 600-osioms metinėms paminėti.

Lenkų istorikas pradeda nuo Žalgirio mūšio politinių ir ekonominių sąlygų. „Didžioji XIV amžiaus krizė išsivysčiusiose Vakarų šalių žemėse turėjo ryškių padarinių. Ne tik žlugo daug bankų, sunyko tuometinės prekybos formos, bet ir kilo grėsmė visuomeninėms riterijos pozicijoms, ypač Šimtamečio karo laikotarpiu. „Bedarbiai“ riteriai iš visos katalikiškos Europos anuomet rasdavo sau vietos kryžiuočių Prūsijoje, sustiprindami Vokiečių ordiną žygiams į Lietuvos teritoriją. Jų tikslas buvo grobti, užmegzti naudingus ryšius su valstybių ir valstybėlių valdovais, atvykstančiais į Malborką, ir - bent jau teoriškai - įgyvendinti krikščioniškojo riterių etoso principus, t. y. kovoti su netikinčiaisiais.

Šiems tikslams pasiekti buvo palanki situacija valstybėse, esančiose tarp „Romos imperijos“ ir mongolų valstybių sienų. Vengrijai, Čekijai, Serbijai, Lenkijai, Lietuvai ir kryžiuočių Prūsijai šis laikotarpis buvo ypač palankus. Politinis pastovumas ėjo

koja kojon su ekonominiu vystymusi. Būtent tuo metu Rytų Europa tapo pagrindine Vakaruose ieškomų žaliavų talpykla: kailiai, medus, statybinė mediena, įvairūs spalvotieji metalai - auksas, sidabras, varis, švinas, augo miestai, buvo statomos mūrinės pilys, vystėsi žemės ūkis“, - rašo lenkų mokslininkas.

Pasak profesoriaus, Vakarų krizė nepagailėjo ir pagrindinio Europos kultūros determinanto - krikščionybės. „Reformų koncepcijos, laikytos eretiškomis, didino politinį nepastovumą, griovė ligšiolines valdžios struktūras ir vertybių hierarchijas. Žalgirio mūšio laikais katalikiškoje Europoje dėl valdžios ir pripažinimo kovojo trys popiežiai - Romoje, Avinjone ir išrinktas soboro Pizoje po nepavykusių reformų. Tuo pat metu nutiko jau minėtas įvykis, kuris lėmė vieną didžiausių katalikybės pasiekimų - Lietuvos krikštą, arba, kalbant šiek tiek tiksliau, Lietuvos valdovo ir jo aplinkinių krikštą. Daugelyje Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės žemių gyveno stačiatikiai. **Tačiau valstybės valdžia, valdantysis elitas, pasirašęs Krėvos sutartį, tapo katalikiškas, kaip ir dauguma tikrosios Lietuvos kaimų ir miestų.** Kryžiuočiams tai buvo tikra katastrofa, jų egzistavimo prasmės sunaikinimas“, - pažymi H. Samsonowicz.

Istoriko teigimu, didžiojo mūšio atmintis tapo nuolatine lenkų, lietuvių, šiandienos Baltarusijos, net Rusijos gyventojų kolektyvinės atminties dalimi.

„Liepos 15-oji tapo pirmąja valstybine švente mūsų šalyje. Tai išaukštino ne tik Lenkijos karalystę, bet ir Jogailaičių dinastiją, kurios atstovai iki Žygimanto III laikų Žalgirio pergalę laikė jų didžiosios šlovės elementu. Iki padalijimų mūšis buvo vaizduojamas meno kūrinuose (pavyzdžiui, Opatuvo kolegiato freskose), aprašomas poemose, populiariose dainose, kuriose buvo prisimenama jo šlovė. Krokuvos universiteto profesorius Jonas

Vislicietis Žalgirio mūšio šimtmečio proga parašė poemą, kurioje kovą su kryžiuočiais pavaizdavo remdamasis Homero epopėja, kaip dviejų galingų jėgų grumtynes, kurias laimėjo geresnė. Tai buvo pavyzdys, kaip Žalgirio pergalė išvadavo lenkus nuo kompleksų, nepilnavertiškumo jausmo, atminties apie pažeminimus, patirtus nuo kryžiuočių. Vėlesniais šimtmečiais buvo pabrėžiama, kad jau tais laikais mūšis su kryžiuočiais vaizduotas kaip kova tarp Gėrio ir Blogio (...). Jos eiga, jos atgarsis stiprindavo dvasią, ypač Abiejų Tautų Respublikos nuopolio ir nepriklausomybės praradimo laikais“, - primena lenkų istorikas.

Pasak jo, ilgainiui Žalgiris įgavo daug vaidmenų. „Jis buvo Dievo įsikišimo įrodymas, tapo visų mūsų, šio didžiojo karo didvyrių palikuonių, pasididžiavimu, buvo įrodymas, kad mūsų istorijoje buvo ne vien nelaimės. Jis atliko dar vieną vaidmenį: buvo geriausias Lenkijos ir Lietuvos bendro darbo pavyzdys. Kai prieš šimtą metų Krokuvoje buvo statomas paminklas mūšiui, buvo prisimintos unijos tradicijos, abiejų tautų sąjunga. Žalgirio atmintimi naudotasi II Abiejų Tautų Respublikoje ir Lenkijos Liaudies Respublikos laikais (naudingas pavyzdys Varšuvos sutarties kariuomenėms), o šiandien ji ne tik vienija mūsų šalies gyventojų bendrą atmintį, bet taip pat skatina prisiminti ir vėl atgaivinti vietines ir regionines tradicijas“, - rašo savo straipsnyje prof. H. Samsonowicz.

UKRAINA GALUTINAI ATSIŠAKĖ STOTI Į NATO

Ukrainos prezidentas Viktor Janukovič liepos 15 d. pasirašė įstatymą dėl vyriausybės vykdomos vidaus ir užsienio politikos.

Vienoje šio įstatymo dalyje, kuri yra susijusi su nacionaliniu saugumu, paskelbtas Ukrainos, nepriklausančios jokiems blokams, statusas. Apie siekį stoti į NATO neužsimeinama. Tačiau išliko įstatymo dalys, kuriose neatmetamas politikos kursas – integracija į ES bei strateginių santykių palaikymas su Rusija ir kitomis NVS narėmis.

Primename, kad JAV sekretorė Hillary Clinton liepos 2 d. vizito Kijeve metu pranešė, kad „Ukrainai durys į NATO yra atviros“. Ankstesnė Ukrainos valdžia ne kartą išreiškė norą stoti į sąjungą.

strategu. 1429 m. Lucko suvažiavime jam buvo pasiūlyta karūnuotis – tai buvo svarbus Lietuvos pripažinimas. Deja, karūnacija dėl lenkų sąmokslų neįvyko, bet tai Lietuvos istorijoje liko įamžintas įvykis.

Tai tik maža dalelė tų įvykių, pasinaudojus prof. Mečislovo Juco labai vertinga knyga „Žalgirio mūšis“ tekstais, kurią išleido Lietuvos dailės muziejus 600 metų jubiliejui paminėti.

S. Tūbėnas

Lietuvos Respublikos prezidentė Dalia Grybauskaitė, Lietuvos Respublikos ministras pirmininkas Andrius Kubilius ir prezidentas Valdas Adamkus su Alma dalyvavo Prezidento Algirdo Mykolo Brazausko valstybinėse laidotuvėse. Prie karsto garbės sargyba.

Dž G. Barysaitės nuotr.

LIETUVOS KARDINOLO ŽODIS PREZIDENTO LAIDOTUVĖSE

Vilniaus arkivyskupo kardinolo Audrio Juozo Bačkio homilija, pasakyta per pirmojo nepriklausomos Lietuvos Prezidento Algirdo Mykolo Brazausko laidotuvių šv. Mišias.

Brangieji,
Mirties akivaizdoje žmogaus gyvenimo prasmė ir vertė atsiskleidžia ypatingu būdu. Sukurti pagal Dievo paveikslą ir panašumą, mes nenumaldomai ilgamės ir trokštame Kūrėjo dovanoto gyvenimo. Tokio gyvenimo, kurio nevaržo prabėgantis laikas, kuris nepažįsta netekties ir atskleidžia mums amžinybės tikrovę.

Šiandien Evangelijoje Kristus sako: *Aš esu kelias, tiesa ir gyvenimas. Niekas nenueina pas Tėvą kitaip, kaip tik per mane* (Jn 14, 5–6).

Šį **Kelią** atrasti ir juo keliauti mus pirmiausia įgalina Krikšto malonė. Daugelis žmonių turi būti labai dėkingi savo tėvams, kad jie pakrikštydami savo atžalas parodė jiems tikrąjį gyvenimo kelią – Kristų. *Krikštu įtrauktas į Kristų, pakrikštytasis padaromas panašiu į Kristų. Krikštas išpaudžia krikščioniui dvasinę neišdildomą jo priklausomybės Kristui žymę. Tos žymės nepanaikina jokia nuodėmė, net jeigu ji sutrukdo gauti Krikšto teikiamų išganymo vaisių* (KBK 1272). Geriausia, ką tėvai gali duoti savo vaikams, – tai padėti jiems susitikti su Kristumi, kuris yra ištikimas ir kantrus kiekvieno žmogaus kelionės palydovas, Atpirkėjas ir Gelbėtojas.

Nė vieno žmogaus gyvenimo kelionė nebūna aiški ir tiesi. Pasaulis yra nuolatinė gėrio ir blogio kovos vieta. Žmogui ne visuomet lengva atskirti gėrį ir tiesą. Dar sunkiau ryžtis gėriui tarnauti ir tiesa gyventi. Todėl mums būtina pagalba, kurią gali suteikti ne kiti žmonės, ne abstrakčios gamtos jėgos, o vienintelis konkretus Kristus. Jis mums sako esąs tikroji **Tiesa**.

Jame esame įskiepyti kaip šakelė į medžio kamieną. Jo meilė mums buvo apreikšta ant kryžiaus. Nuo Golgotos kalno spinduliuoja Tiesa, kuri nieieško sau garbės ir malonumų, bet trokšta save atiduodama gelbėti paklydėlius, kad jie gyventų.

Kas yra tiesa? – ironiškai klausė Pilotas Kristaus. Šį klausimą su dar didesniu skepticizmu šiandien nuolat kartoja mus supantis pasaulis. Taip yra todėl, kad Tiesa nepatogi ir nemėgstama. Visaip stengiamasi ją paversti reliatyvia, pritaikyti savo vienadieniams tikslams. Todėl vieninteliame Kristuje Tiesa įgyja tikrąją vertę ir neužtemdomą aiškumą. Net ir daug klajojęs bei klydęs, žmogus Atpirkimo dėka turi galimybę atsiversti, atsigręžti į Tiesą, kuri spindi Kristaus veide.

Pagaliau Kristus yra mūsų tikrasis **Gyvenimas**. Apaštalas Paulius sako: *Jei mes esame mirę su Kristumi, tikime ir gyvensių su juo. Mes žinome, kad prisikėlęs iš numirusių Kristus daugiau nemiršta; mirtis jam nebeturi galios* (Rom 6, 8–9). Gyvenimo saulei palietus horizontą, mūsų akys ieško to, kas yra anapus žemiškosios tikrovės. Daugybė dalykų, kurie atrodo svarbūs ir reikšmingi, kurių taip atkakliai siekėme, už kuriuos įnirtingai kovojome, dėl kurių jaudinomės, nebetenka prasmės. Vienintelis svarbus klausimas, kuris iškyla prieš mus – tai gyvenimas: kas jis yra, kas su juo bus, ar jis pasibaigs?

Žemiškojo gyvenimo pradžia ir pabaiga susitinka svarbiausiame mūsų egzistencijos taške – Krikšto malonėje. Katalikų Bažnyčios Katekizmas sako: *Krikštas*

yra amžinojo gyvenimo antspaudas. Tikintysis, išlaikęs antspaudą iki galo, tai yra likęs ištikimas savo Krikšto priesakams, galės mirti, pažymėtas tikėjimo ženkle, lydimas savojo tikėjimo, laukdamas jo atbaigimo – palaimingojo Dievo regėjimo – ir turėdamas viltį prisikelti (KBK 1274).

Vis dėlto Krikšto malonės dėka gautas naujas gyvenimas nepanaikina žmogaus prigimties trapumo – jo silpnumo ir polinkio nusidėti. Todėl Kristus mus kviečia: *Atsiverskite ir tikėkite Evangelija* (Mk 1, 5). Maža to, Jis padeda įgyvendinti šį kvietimą. Išganytojo mirtis ant kryžiaus ir jo gailestinga meilė pirmiausia buvo parodyta nusidėjėliams, idant jie atsiverstų ir priimtų tikrąjį Gyvenimą. Bažnyčia visus laiko savo prieglobstyje. Ji nuolat kviečia atgailai ir atsinaujinimui, idant jos nariai būtų nuskaistinti ir su visišku pasitikėjimu Viešpaties atlaidumu peržengtų mirties slenkstį.

Gimęs tikinčioje šeimoje, Prezidentas Algirdas Mykolas

per Krikštą buvo įvesdintas į Bažnyčią, į katalikų bendruomenę. Būdamas aukštas ateistinio režimo pareigūnas, jis ilgus metus gyveno nuo šios bendruomenės atsiribojęs. Tačiau dievobaimingumas išsilaikė jo širdyje, tėvų skiepytas supratimas, kas yra šventa, ką būtina gerbti, paliko pėdsakus jo sąmonėje. Todėl pasikeitus visuomeninėms sąlygoms jis palaikė Bažnyčios restituciją ir rodė deramą pagarbą tikinčiųjų jausmams. Eidamas valstybės vadovo pareigas, jis pagarbiai pasitiko pirmą kartą Lietuvą aplankiusį Šventąjį Tėvą Joną Paulių II ir kiek galėdamas prisidėjo, kad jo apaštališkoji kelionė būtų patogi ir sklandi.

Krikščioniškas ugdymas ir suvokimas, kad nesame pasaulio valdovai, kad mus nuolat lydi Apvaizdos žvilgsnis, velionį skatino vengti aštrių sprendimų, neaitrinti žaizdų, atsivėrusių sunkiuoju laikotarpiu. Pagal savo supratimą jis siekė, kad visi lietuviai, nepaisant jų praeities, rastų savo vietą Nepriklausomybė atgavusioje valstybėje, ir todėl tapo ypatinga atrama tiems, kuriuos slėgė kolaboravimo našta. Jis išreiškė staigių permainų sukrėstos, sunerimusios daugumos lūkesčius, įkūnijo stabilumo siekį. Pasirinktoji pragmatinė ir realistinė kryptis netenkino puoselėjusių aukštesnius idealus, tačiau buvo įgyvendinama apdairiai ir nuosaikiai.

Šių metų vasario pradžioje, per Pasaulinę ligonių dieną, lankydamas Santariškių klinikų pacientus, aplankiau ir Prezidentą Algirdą Brazauską, kuris tuo metu buvo reanimacijos palatoje. Jis man tada pasakė: *Su dideliu susidomėjimu skaitau Šventąjį Raštą. Man labai imponuoja Kristus. Žemiškos kelionės pabaigoje, kai susiaurėja bičiulių ratas ir vis mažiau žmonių patraukia mūsų dėmesį, su mumis lieka Kristus, Jis iškyla į centrą, nes vienintelis palydės mus į amži-*

nybę. Kaip šiandien girdėjome sakant šv. Paulių: *krikštu mes esame kartu su juo palaidoti mirtyje, kad kaip Jėzus buvo prikeltas iš numirusių Tėvo šlovinga galia, taip ir mes pradėtume gyventi amžinąjį gyvenimą* (Rom 6, 4).

Dėkokime Dievui, kad Jis parodė mums tikrąjį Kelią, Tiesą ir Gyvenimą. Dėkokime tėvams, kurie Krikštu ir krikščionišku ugdymu šeimoje suteikė mums amžinybės kraitį. Jei ir ne visuomet buvome Dievui ištikimi, Jis nuolat mūsų laukia, niekad os neapleidžia.

Paklysti gyvenimo kelyje yra žmogiška, tačiau visi esame kviečiami sugrįžti į Tiesos akiratį. Tai gali tik tie, kuriems Kristus yra savas, kurie išlaikė Krikšto metu įduotos žvakės šilumą ir šviesą. Telydi ši šviesa velionį į amžinuosius namus, o mums visiems tenušviečia tikrąjį Kelią ir tepadeda gyventi Tiesa, kuri mums byloja, kad esame sutverti nesibaigiančiam buvimui Dievo artumoje.

**Arkivyskupas
S.Tamkevičius:
Prezidento laidotuvėms
pasirinktas
optimaliausias variantas.**

Kaip galėtumėte pakomentuoti Bažnyčios sprendimą nenešti velionio Prezidento karsto į Arkikatedrą per gedulingas šv. Mišias prieš jo laidotuves?

Vyskupai aptarė šias laidotuves. Buvo visiems aišku, kad velionis Prezidentas prieš mirtį ne vieną kartą priėmė sakramentus, tad nekyla jokių diskusijų dėl bažnytinio laidojimo. Jo Eminencija kardinolas A. J. Bačkis apsisprendė, kad bus aukojamos šv. Mišios, bus malda prie karsto, palydėjimas į kapines, jis pats aukos šv. Mišias. Vienas iš vyskupų palydės velionį į kapines. Tokia pagarba skiriama net patiems geriausiems katalikams, praktikavusiems tikėjimą visą

(Nukelta į 5 psl.)

Prezidento Algirdo Mykolo Brazausko valstybinių laidotuvių eiseną.

Dž G. Barysaitės nuotr.

LIETUVOS GARBĖS KONSULŲ SUVAŽIAVIMAS

Vilnius, liepos 14 d. (ELTA). Vilniuje prasidėjo ketvirtą kartą vykstantis Lietuvos garbės konsulų suvažiavimas. Į renginį susirinko per 100 Lietuvos garbės konsulų iš maždaug 60 pasaulio valstybių. Suvažiavime diplomatai bus supažindinti su Lietuvos užsienio politikos tikslais, turizmo ir investicijų galimybėmis Lietuvoje. Didelis dėmesys bus skirtas šalies eksporto plėtrai, užsienio lietuvių reikalams, konsulinės pagalbos teikimui Lietuvos piliečiams užsienyje, Lietuvos kultūros pristatymui, šalies garsinimui pasaulyje, tarptautinių mokslo mainų ir universitetų bendradarbiavimo skatinimui.

Šalies vadovės teigimu, aktyvi garbės konsulų veikla yra didelė parama valstybei. Ji įvertino didelius garbės konsulų nuopelnus atstovaujant mūsų valstybei ir pristatant mūsų šalies kultūrą, ekonomiką, švietimo ir investicinius projektus.

„Europą užgriuvę ekonominiai sunkumai privertė ir Lietuvą imtis užsigulėjusių namų darbų - būtinų socialinės sistemos, švietimo, energetikos ir kitų sričių pertvarkų. Galime didžiulioti, kad savo problemas pajėgiame spręsti patys, o mūsų tarptautiniai partneriai tai vertina ne tik aukštesniais balais, bet

Vilniuje liepos 14 d. prasidėjo tris dienas trukęs Lietuvos garbės konsulų suvažiavimas. Garbės konsulai su Lietuvos partneriais užsienyje galėtų pasidalinti žiniomis apie verslo ir investicijų galimybes Lietuvoje, rinkos sąlygų sudarymą elektros sektoriuje, priimamus antikorupcinius įstatymus, sugriežtinusius bausmes už ekonominius nusikaltimus, mano Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė. *ELTA*

ir investuoja mūsų šalyje”, - sakydama sveikinimo kalbą pabrėžė D. Grybauskaitė.

Valstybės vadovė padėkojo Lietuvos garbės konsulams už pastangas ir paramą lietuviams, gyvenantiems užsienyje, ir sakė tikinti, kad jie ir toliau prisidės prie kultūrinių ryšių stiprinimo, padėsiančio išsaugoti lietuvių atokiausiose pasaulio kampeliuose.

Užsienio reikalų ministras Audronius Ažubalis Lietuvos garbės konsulų suvažiavimo dalyvius paragino padėti ieškoti informacijos apie užsienio šalių rinkas Lietuvos eksportuotojams ir pristatyti verslo sąlygas Lietuvoje galimiems

investuotojams.

„Labai vertintume, jeigu galėtumėte pasidalinti informacija apie patekimo į rinką galimybes ir prekybos sunkumus jūsų šalyse, panaudodami savo įtaką ir tarpininkaudami padėti Lietuvos eksportuotojams užmegzti reikalingus ryšius vietos valdžios ir verslo sluoksniuose bei vietoje spręsti kylančias problemas”, - sakė ministras.

Pasak jo, aktyvus garbės konsulų bendradarbiavimas su Lietuvos valdžia ir verslu padės pasiekti strateginius Vyriausybės tikslus: iki 2015 m. paversti Lietuvą Šiaurės Europos paslaugų centru ir

iki 2020 m. - Šiaurės Europos inovacijų centru.

A. Ažubalio teigimu, garbės konsulai tampa svarbia parama Lietuvos ambasadoms užsienyje, kurioms taupant lėšas buvo sumažintas finansavimas. Jis taip pat pabrėžė garbės konsulų vaidmenį užtikrinant konsulinę pagalbą Lietuvos piliečiams užsienyje, ypač krizių atvejais.

Vilniuje vykstančio suvažiavimo dalyviai susitiks su Lietuvos verslo konfederacijos/ICC Lietuva, Lietuvos pramonininkų konfederacijos, Lietuvos verslo darbdavių konfederacijos ir kitų verslo organizacijų atstovais bei

lankysis Šiauliuose, Alytuje, Prienų ir Tauragės rajonuose, kur susitiks su vietos verslininkais, susipažins su sėkmingai dirbančių įmonių veikla ir investavimo galimybėmis regionuose.

Šiuo metu Lietuva turi 166 garbės konsulus 74 šalyse. Daugiausiai jų yra JAV - 16, Italijoje - 9, Vokietijoje, Švedijoje, Danijoje ir Lenkijoje - po 6 Lietuvos garbės konsulus. Garbės konsulų suvažiavimai Vilniuje rengiami kas trejus metus. Pirmasis vyko 2001 metų rudenį, antrasis - 2004 metų vasarą, trečiasis - 2007 metų vasarą.

(Atkelta iš 4 psl.)

Prezidento laidotuvėms...

gyvenimą. Žinoma, tik labai retais atvejais per šv. Mišias už juos meldžiasi vyskupas ar kardinolas.

Niekas iš mūsų nemanėme, kad galėtų kilti toks ažiotažas. Man asmeniškai atrodo, kad jis yra dirbtinai kurstomas, pabrėžiama viena detalė, kodėl karstas nėra nešamas į bažnyčią. Bet juk kas nors galėtų sugalvoti dar kai ką, pavyzdžiui, kad jį būtina palaidoti Tremtinių ar Šv. Kazimiero koplyčioje...

Religine prasme tiek pagarba, tiek malda yra visiškai užtikrinamos. Vyskupai vertina Prezidentą su didele pagarba. Pradėdami posėdį, visi sukalbėjome „Viešpaties Angelo” maldą.

Tačiau buvo nuspręsta karsto į Katedrą nenešti.

Apie tai nebuvo konkrečiai kalbama. Kadangi viskas vyksta Vilniuje, sprendimą priėmė vietos ordinaras. Be jokios abejonės, vyskupai žinojo tai, ką žino visa Lietuva. Juk buvo laikai, kai vieni važiavo į Sibirą, buvo teisiami už tą pačią Vilniaus katedrą – ir aš pats buvau teisiamas, nes ne vieną kartą ir katalikų komitete, kuriam priklausiau, ir Kronikoje

gynėme tikinčiųjų teisę turėti Vilniaus katedrą. Tuo metu, kai vieni darėme karjerą lageryje, Prezidentas darė karjerą būdamas Komunistų partijos narys. Savo interviu jis pats tai įvertino.

Tad dėti lygybės ženklą tarp tų tūkstančių tremtinių, partizanų, kurie kentėjo ir paaukojo gyvybę už Lietuvą, ir kitų žmonių, kurie darė karjerą, stodami į komjau-nimą ar Komunistų partiją, būtų nesąžininga.

Bet tai jau praeitis. Jeigu žmogus, nors ir padaręs klaidų, savo praeitį apgaili, nėra nuodėmės, kuri negalėtų būti atleista.

Nelabai sutinku su žmonėmis, kurie bando kaltinti vyskupus, kad jiems pritrūko gailestingumo ar dar ko nors. Taip, jei vyskupai būtų pasakę: „Nesvarbu, ėjo ar nėjo išpažinties prieš mirtį, bet jis buvo Komunistų partijos narys ir gyveno be bažnytinės santuokos, tad mes atsisakome suteikti bet kokių patarnavimų” – tokiu atveju, manau, tikrai būtų nusižengta evangelinėms nuostatoms.

Tačiau vyskupai šito nepadarė. Jie padarys viską, kas yra daroma pagerbti patiems geriausiems katalikams.

bernardinai.lt

RUSIJOS AMBASADA APDOVANOJO SOVIETŲ SĄJUNGOS KARO VETERANUS

Vilnius, liepos 13 d. (Delfi.lt). Lietuvos sostinėje 66-ųjų Vilniaus išvadavimo iš Vokietijos kariuomenės gniaužtų metinių proga įvyko iškilmingas susirinkimas ir apdovanojimas atminimo medaliais. Renginyje, kurį organizavo Rusijos ambasada Lietuvoje, dalyvavo apie šimtą Antrojo pasaulinio karo veteranų ir įvairių organizacijų atstovų.

Renginyje dalyvavo laikinasis patikėtinis Rusijos reikalais Lietuvoje Jevgenij Minakov, pirmasis Rusijos ambasados Lietuvoje sekretorius Kiril Tilliabajev, vyresnysis karo atašė padėjėjas Igor Ščepin, Slavų gailestingumo fondo pirmininkė Olga Gorškova, **Socialistinio liaudies fronto vadas Algirdas Paleckis**, Labdaros fondo, teikiančio pagalbą Afganistano karo invalidams, vadovas Aleksandras Litvinenka ir kiti.

Iš viso apdovanojimo ceremonijoje dalyvavo apie šimtą Antrojo pasaulinio karo ir Afganistano karo veteranų bei įvairių organizacijų atstovų.

„Šiandien visiems mums reikšminga diena, prieš 66 me-

tus 3-iojo Baltarusijos fronto kariai išlaisvino Lietuvos sostinę iš nacių grobikų. Vilniaus išlaisvinimas – viena iš pergalių Antrajame pasauliniame kare, kuri išaukštino mūsų šalį, sutelkė ir užgrūdino mūsų tautą ir todėl dabar mes galime gyventi ir kurti (...) Visada prisiminsime, kokia kaina buvo iškovota pergalė ir gerbsime žuvusiųjų atminimą”, – pasakė Jevgenij Minakov.

Susirinkusieji kartojo Rusijos užsienio reikalų ministerijos pareiškimą apie tai, kad šiuolaikinė Rytų Europa, įskaitant ir Lietuvą, mėgina „perrašyti istoriją” ir Sovietų Sąjungos vaidmenį pergalės prieš hitlerinę Vokietiją kontekste.

„Negalima nepaminėti, kad paskutiniu metu pastebimos pastangos perrašyti Antrojo pasaulinio karo istoriją, sumažinti lemiamą Sovietų Sąjungos vaidmenį Trečiojo Reicho sutriuškinime, reabilituoti nacizmą. Tai šventva-

gystė ir žmonių, išgelbėjusių pasaulį nuo nacių vergystės, atminimo išniekinimas. Esu tikras, kad Lietuva niekada nepamirš I. Černiachovskio įsakymo išvaduoti Vilniaus centrą be artilerijos. Senamiestyje išlikusių architektūros kūrinių grožis apmokėtas rusų ir lenkų karių gyvybėmis”, – pabrėžė J. Minakovas.

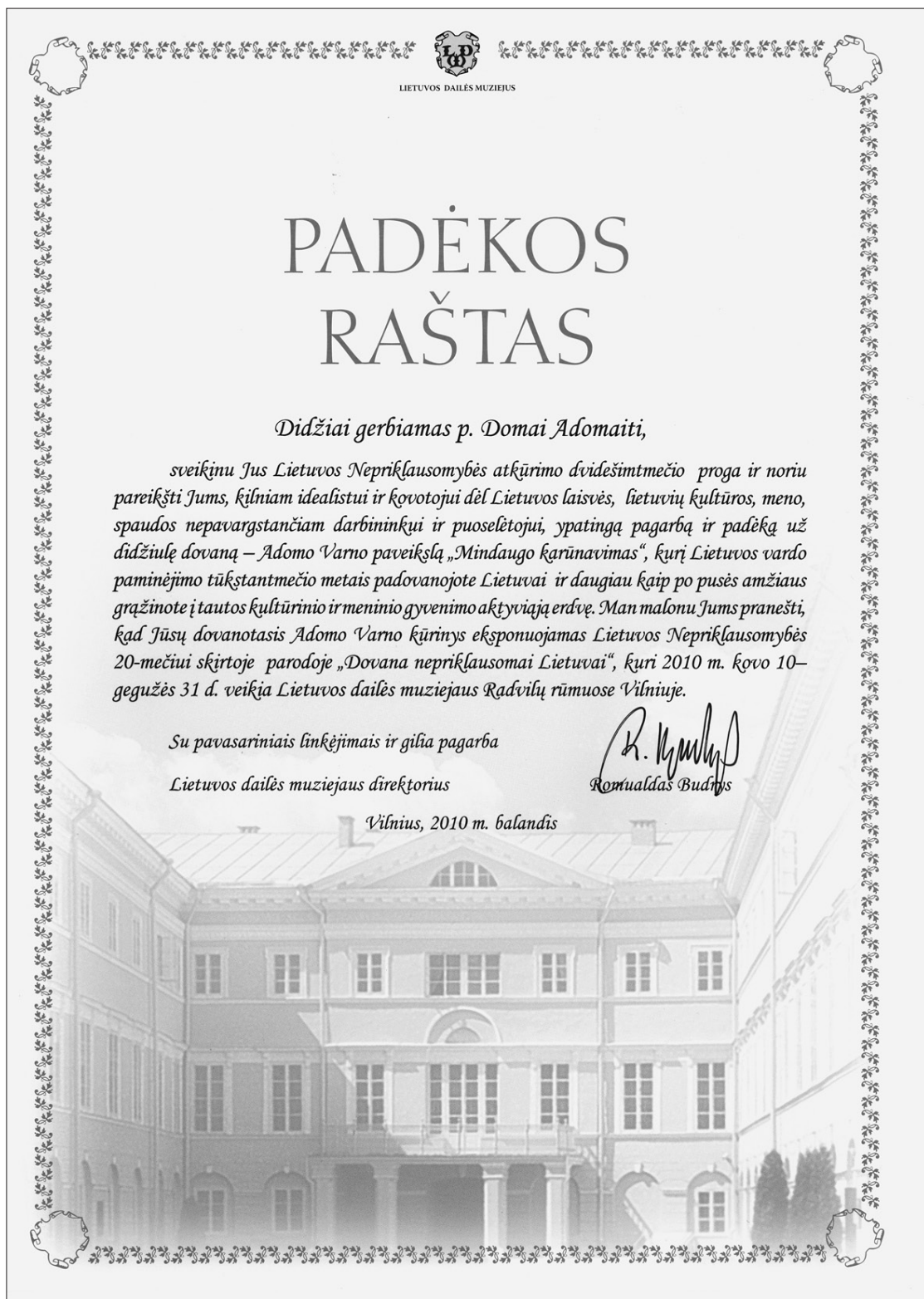
Renginyje veteranams buvo įteikti garbės raštai ir atminimo medaliai „65 pergalės 1941-1945 m. Antrajame pasauliniame kare metai”. Apdovanojimai buvo įteikti ir Vilniaus kariniam istoriniam susivienijimui „Pamiršti kariai”, kuris neseniai inicijavo 21 sovietų kario palaikų perlaidojimą Vilniaus Antakalnio kapinėse. Taip pat buvo įvertinta Slavų gailestingumo fondo veikla, kuri buvo apdovanota, už „renginių, skirtų paminėti 65 metų pergalės Antrajame pasauliniame kare jubiliejų, organizavimą ir rūpinimąsi veteranais”.

LIETUVIŲ RADIOJO PROGRAMA girdima antradieniais

9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrę Kumpikąs, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687.

Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

PADĖKOS
RAŠTAS

Didžiai gerbiamas p. Domai Adomaiti,

sveikinū Jus Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dvidešimtmečio proga ir noriu pareikšti Jums, kilniam idealistui ir kovotojui dėl Lietuvos laisvės, lietuvių kultūros, meno, spaudos nepavargstančiam darbininkui ir puoselėtojui, ypatingą pagarbą ir padėką už didžiulę dovaną – Adomo Varno paveikslą „Mindaugo karūnavimas“, kurį Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmečio metais padovanojote Lietuvai ir daugiau kaip po pusės amžiaus gražinoję tautos kultūrinio ir meninio gyvenimo aktyviąją erdvę. Man malonu Jums pranešti, kad Jūsų dovanotasis Adomo Varno kūrinys eksponuojamas Lietuvos Nepriklausomybės 20-mečiui skirtoje parodoje „Dovana nepriklausomai Lietuvai“, kuri 2010 m. kovo 10–gegužės 31 d. veikia Lietuvos dailės muziejaus Radvilų rūmuose Vilniuje.

Su pavasariniais linkėjimais ir gilia pagarba

Lietuvos dailės muziejaus direktorius

Vilnius, 2010 m. balandis

R. Budrys
Romualdas Budrys

*Sveikiname Domą Adomaitį liepos 29 d. švenčiantį 101-ąjį gimtadienį.
„Dirvos“ mecenatui linkime Visagalio palaimos!*

AR LIUSTRACIJOS KOMISIJA REIKALINGA?

Vilnius, liepos 15 d. (LRT). Buvusių KGB bendradarbių ieškančioje Liustracijos komisijoje - niūrios nuotaikos. Jos nariai bergždziai rymo prie archyvinių dokumentų, mat komisijos išnagrinėtos bylos į teismus jau nesiunčiamos, rašo *Lietuvos žinios*.

Liustracijos komisija nuo šių metų pradžios išnagrinėjo per 100 asmenų, kurie praityje galėjo būti susiję su Sovietų Sąjungos slaptosiomis tarnybomis, bylas. Dar tiek pat tebe laukia savo eilės. Neatmetama galimybė, kad jas išnagrinėjus bus baigtas du dešimtmečius trunkantis liustracijos procesas.

Buvusių KGB agentų ieškančiai komisijai vadovaujantis Algimantas Urmonas teigia negalintis pasidžiaugti darbo vaisiais. „Iš iliustracijos proceso nieko neišejo“, - pripažino jis.

Pasak A.Urmono, daugeliu atvejų komisija turi išlikusių dokumentų, kuriuose užfiksuota, kad vienas ar kitas žmogus buvo KGB agentas. Taip pat yra jo asmens bylos numeris.

Tačiau tokių duomenų nepakanka, kad žmogus teismo būtų pripažintas praeityje bendradarbiavęs su sovietų saugumu. „Todėl į teismą pastaroju metu nesikreipiame. Parašome, kad duomenų apie slapta bendradarbiavimą su KGB nėra. Visos rimtos bylos, kuriose pakaktų įrodymų, matyt, kažkur nukeliavo”, - svarstė A. Urmonas.

A. Urmonas ir anksčiau yra tvirtinęs, jog dauguma piliečių, kuriuos teismas pripažino buvus SSRS specialiųjų tarnybų bendradarbiais, yra paprasti žmonės, dirbantys privačiose struktūrose. Tačiau kur kas svarbiau išsiaiškinti žmonių, priimančių svarbius sprendimus, lojalumą valstybei.

**Liustracijos komisijos vadovui nerimą kelia ir tai, kad nematyti pabaigos teis-
mų, kurie turi padėti tašką
ekspremjerės, Lietuvos liaud-
ies sąjungos pirmininkės
Kazimieros Prunskienės ga-
limo bendradarbiavimo su
KGB byloje. Komisija vien-
balsiai pripažino ją bendra-
darbiavus su KGB, vykdžius**

**žvalgybos, kontržvalgybos
ir ideologinės žvalgybos už-
duotis.**

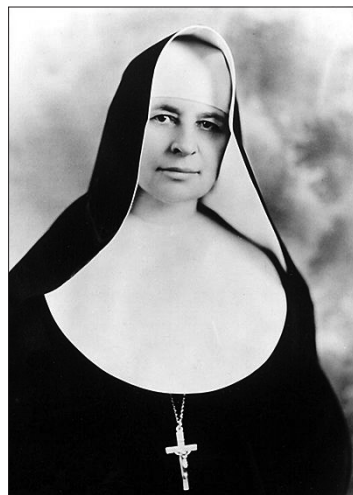
K. Prunskienė kreipėsi į Vilniaus apygardos administracinę teisimą ir šis panaikino jai nepalankų komisijos sprendimą. Liustracijos komisija pateikė skundą Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui. Tačiau jis neskuba atsiversti bylos.

„Teiravomės teisme, kada bus imamasi šios bylos, bet mums buvo pasakyta, kad teisėjai nespėja narplioti bylų, todėl K.Prunskienės byla bus pradėta nagrinėti po metų. Susiklostė tikrai nemaloni situacija. Esame labai nepatenkinti tokiais teismo darbo tempais. Nereikia pamiršti, kad ir K.Prunskienei bus geriau, jei šioje istorijoje bus padėtas taškas” – kalbėjo A.Urmonas.

Liustracijos komisijos pirmininkas tvirtino esąs apskritai nusivylęs liustracijos procesu, mat, pasak jo, daugiausia įrodymų apie slapta bendradarbiavimą su Sovietų Sąjungos specialiosiomis tarnybomis turėta K.Prunskienės ir verslininko Algio Klimaičio atvejais. Liustracijos komisija

POPIEŽIUS PRIPAŽINO LIETUVĖS ORDINO ĮKŪRĖJOS DORYBES

Vatikanas, liepos 8 d. (Vatikano radijas) - Šventųjų skelbimo kongregacija pripažino Motinos Marijos Kaupaitės herojiškas dorybes. Liepos 1 d. audiencijoje priėmęs Šventųjų skelbimo kongregacijos prefektą arkivyskupą Angelo Amato, popiežius Benediktas XVI pasirašė kongregacijos dekretus, kuriais patvirtinami būsimųjų šventųjų ir palaimintųjų užtarimu įvykę stebuklai bei kandidatų į palaimintuosius kankinystė ir herojiškos dorybės.

Vienas dekretų patvirtina stebuklą įvykusį italo palaimintojo kunigo Alois Guanella užtarimu. Keturiais dekretais patvirtinami stebuklai priskiriami keturių Italijoje XIX ir XX amžiuje gyvenusių kandidatų į palaimintuosius - Garbingųjų Dievo tarnų užtarimui. Kiti penki dekretai patvirtina 29 Dievo Tarnų kankinystę - komunistų nukankinto vengrų vyskupo, keturiolikos Ispanijos pilietinio karo metu nužudytų vienuolių, kitų dešimties vienuolių, 1936 m. nužudytų Ispanijoje, trijų vokiečių diecezinį kunigą, nužudytą 1943 m., ir sesers vienuolės nužudytos prancūzų revoliucijos metu.

Likusiaiš šešias skelbia-
mais dekretais patvirtintos
kandidatų į palaimintuosius
herojiškos dorybės. Tarp pas-
tarųjų yra ir iš Lietuvos kilusi
Marija Kazimiera Kaupaitė
– Šventojo Kazimiero seserų
kongregacijos ikūrėja.

Kazimiera Kaupaitė
gimė 1880 m. Lietuvoje,

A.Klimaitį buvo pripažinusi bendravus su sovietų saugumu ir turėjus Kliugerio slapyvardį. Ši komisijos sprendimą teismas panaikino dar 2007 metais. „Tokie rezultatai tikrai nedžiugina“, - pridūrė A.Urmonas.

Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto (NSGK) pirmininkas Arvydas Anušauskas tikino, kad Liustracijos komisija, nors ir jaučiasi dirbanti bergždžiai, turi iki galo atlikti darbą. „Nesureikšminčiau asmeninių komisijos narių pojūčių, esą jų darbas nieko vertas“, - aiškino parlamentaras.

A. Anušausko teigimu, tenka susitaikyti su tuo, kad išlikusi tik maža dalis archyvinių dokumentų, taigi ir įrodymų. Tačiau, anot NSGK vadovo, Liustracijos komisija privalės atlikti darbą iki galo, kad niekas negalėtų priekaištauti, jog nebuvo sudaryta bylų, nepერიūreiti turimi dokumentai.

„Komisija turi suprasti, kad toks jos darbas. Nereikia tikėtis sensacingu rezultatu. Istatymas

Ramygaloje. Ji atvyko į Scranton (JAV) dirbti šeimininke pas brolių, kuris buvo parapijos kunigas. Ji buvo paprašyta įsteigti ordiną, kuris teiktų katalikišką išsilavinimą lietuvių imigrantams. Taip buvo įkurtas Šventojo Kazimiero seserų ordinas. M. Kaupaitė tapo vienuole - seserimi Marija, vėliau - motina Marija. 1911 m. ordinas išsikėlė į Čikagą, nes čia gyveno daugiau lietuvių. Ordinas čia steigdavo mokyklas ir ligonines. 1920 m. Marija padėjo įkurti Lietuvoje Šv. Kazimiero seserų namus. Vėliau jie tapo nuo Čikagos ordino nepriklausomu ordinu. Motina Marija susirgo kaulų vėžiu, po aštuonerių metų - 1940 m. - mirė.

Du įtakingi Čikagos kardinolai - John P. Cody ir Joseph L. Bernardin pasiūlė paskelbti moterį šventąja. Vatikanas paskelbė, kad motina Marija gyveno pagal krikščioniškąsias vertybes. Ji galėtų būti paskelbta šventąja, jei būtų įrodyta, kad ji padarė bent vieną stebuklą.

leidžia baigti pradėtą darbą, ir Liustracijos komisijai teks tai padaryti. Istorikai, nagrinėdami dokumentus, tikisi vienokio rezultato. Komisijos nariai į juos žiūri kaip teisininkai, tad ir rezultatai kiti. Tačiau tai nereiškia, kad jie nereikalingi”, – dėstė A. Anušauskas.

Prezidentė Dalia Grybauskaitė nemano, kad Lietuva turi dėti ypatingas pastangas, jog įvyktų Rusijos premjero Vladimiro Putino vizitas Lietuvoje. Pasak Lietuvos vadovės, šiuolaikiniame komunikų amžiuje yra ir kitų bendravimo būtų su užsienio valstybių vadovais ir atstovais, o įprasti vizitai yra šiek tiek archajiški. „Norėčiau paklausti, o kodėl tai taip reikšminga? Gal kažkam ir raiškinga. Aš manau, kad esant dabartinėms komunikų priemonėms, kai galima bendrauti tiesiogiai įvairiuose forumuose ir pasikalbėti kitaip, o vizitai truputį yra archajiški palaikant ir tobulinant santykius“, - teigė prezidentė. **LRT**

CHICAGO, IL

VIRTUOZIŠKAS M. LEVICKIO KONCERTAS

Šių metų liepos 8 d. – 11 d. LR Generalinis konsulatats Čikagoje pakvietė muzikos mylėtojus į jauną akordeonistą Martyną Levickio koncertus, skirtus Lietuvos Valstybės – karaliaus Mindaugo karūnavimo – dienai paminėti.

Bendradarbiaujant su Šiaurės Amerikos lietuvių studentų sąjunga (ŠALSS) bei KFAR Žydų menų centru liepos 8 d. buvo surengtas Martyno pasirodymas „Chopin Theater“. Čikagos miesto šiaurės vakarinėje pusėje įsikūrusiame teatre pristatomi įvairiausių tautų menininkai – aktoriai, muzikantai, dainininkai, jame vyko ir lietuvių aktorių monospektakliai. Teatras išsiskiria savo originaliu jaukiu interjeru, kuriančiu atpalaiduojančią kamerinę atmosferą. Muzikantas džiaugėsi turėdamas galimybę pasirodymų ciklą pradėti būtent tokioje aplinkoje. Savo pirmiesiems šiais metais klausytojams akordeonistas atliko virtuoziskai valandą trukusią devynių kūrinų programą, kurioje buvo klasikinių ir originalių kūrinių, taip pat muzikinė pjesė, tango bei žydiškų tautinių melodijų rinkinys. Klausytojai liko sužavėti, kai kurie jų sugrįžo ir į kitus Martyno koncertus Čikagoje.

Liepos 9 d. Balzeko lietuvių kultūros muziejuje Lietuvos Valstybės dienos proga vyko retrospektyvinė menininkės Ann Radville Grimmer darbų paroda bei Martyno Levickio koncertas. Gausiai į renginį susirinkusius žmones pasveikino LR garbės konsulas JAV ir muziejaus vadovas Stanley Balzekas Jaunesnysis, vėliau menininkės dukterė Margot Grimmer papasakojo apie savo mamos kūrybą ir biografiją. LR generalinė konsulė Čikagoje Skaistė Aniulienė pasveikino visus valstybinės šventės proga ir pristatė jaunąjį atlikėją Martyną. Šiltai jį pasitikusiai, o po koncerto plovimų nešykštėjusiai publikai akordeonistas dar pagrojo ir savo paties sukurtą klasikinę imitaciją akordeono stiliumi.

Trečiasis M. Levickio pasirodymas įvyko liepos 10 d. Wisconsin universitete, Madison mieste. Generaliniam konsulatui bendradarbiaujant su Madison-Vilnius susigiminiavusių miestų komitetu bei universiteto „Center for Russia, East Europe, and Central Asia“ akordeonisto koncertas buvo surengtas Wisconsin universiteto menų fakulteto patalpose. Pasiklausyti lietuvių atlikėjo muzikos susirinko Madison lietuvių bendruomenės nariai,

vasaros intensyvaus lietuvių kalbos kurso studentai bei miesto gyventojai. Po koncerto klausytojai plojo stovėdami, o vėliau pakvietė Martyną pabendrauti ir naudojosi proga tobulinti igūdžius kalbėti lietuviškai.

Paskutinytis šių metų M. Levickio pasirodymas įvyko liepos 11 d. Pasaulio lietuvių centro sodelyje, Lemonte, kur minint Valstybės dieną JAV Lietuvių bendruomenės Lemonto apylinkė surengė Vidurvasario šventę. Į susirinkusius kreipėsi apylinkės pirmininkė Danutė Kairienė, LR Generalinio konsulato Čikagoje vardu su Valstybės diena ir artėjančia Žalgirio mūšio 600-mečio sukaktimi pasveikino Agnė Vertelkaitė. Ji taip pat pristatė po keleto pasirodymų Čikagoje jau žinomą akordeonistą. Tą kartą Martyno pasiklausyti atėję tautiečiai turėjo galimybę išgirsti lengvesnio turinio programą, kuri apėmė visiems mielus valsą ir tango, o taip pat ir paties sukurtą žaismingos nuotaikos kūrinių.

Martyno Levickio koncertų klausytojai buvo maloniai nustebinti tokių akordeono galimybių ir liko sužavėti universaliu šio instrumento panaudojimu įvairiuose muzikos stiliuose.

Po paskutinio savo pasirodymo Lemonte Martynas Levickis išvyko koncertuoti į St. Louis, vėliau jis kaip svečias dalyvaus akordeonistų festivalyje Harrisburg mieste, o galiausiai keliaus į San Franciską, kur ketina varžytis „Accordion Teachers Guild Festival and Competitions“ konkursinėje programoje. Jaunasis muzikantas JAV svečiuosis iki liepos 27 d.

LR Generalinio konsulato Čikagoje inf.

Martynas Levickis groja Chopin teatre, Čikagoje.

Lietuvos Respublikos ambasadorius JAV ir Meksikai Audrius Brūzga grįžta į Lietuvą. Priekyje Imsrė Brūzgienė su sūnumi Laurynu, ambasadorius su dukra Simona ir JAV sostinės lietuviai, atvykę atsiveikinti su ambasadoriaus šeima.

Algio Luko nuotr.

„TAUTIŠKA GIESMĖ“ SKAMBĖJO PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖSE

Prie iniciatyvos visame pasaulyje vienu metu giedoti „Tautišką giesmę“ aktyviai prisijungė įvairiose šalyse gyvenantys ir viešintys lietuviai. Praėjusiais metais pasaulio lietuvių bendruomenės lankiusios jachtos „Ambersail“ atnešta idėja prigijo ir tapo nauja Valstybės dienos minėjimo tradicija.

Lietuvos ambasadoje Estijoje Valstybės dienos ir Žalgirio mūšio 600-ųjų metinių minėjime liepos 6 dieną apsilankęs Estijos premjeras

Andrusas Ansipas, įžymūs Estijos kultūros ir visuomenės atstovai, užsienio šalių diplomatai galėjo net tik apžiūrėti surengtą parodą, bet ir paklausyti Estijos lietuvių bendruomenės atliekamos „Tautiškos giesmės“.

Airijos lietuviai valstybės himną giedojo Lietuvos ambasadoje Airijoje, kur Valstybės dienos proga buvo atidaryta keturių Airijoje gyvenančių lietuvių menininkų paroda „Kalbame“. Joje savo tapybos ir fotografijos darbus eks-

Lietuvos Valstybės – karaliaus Mindaugo karūnavimo – dienos proga Čikagos lietuviai kartu giedojo Lietuvos himną

Liepos 6 d., Lietuvos Valstybės – karaliaus Mindaugo karūnavimo – dienos proga LR Generalinis konsulatats Čikagoje ir restoranas „Kunigaikščių užėiga“ surengė nuotaikingą šventę. Jos svečiai rinkosi trispalvėmis bei geltonais, žaliais, raudonais balionais papuoštame restorane, kur skambėjo sveikinimai bei gyvai atliekamos lietuviškos dai-

nos. Vakarą vedė muzikantas Algimantas Barniškis. Gražios šventės proga susirinkusius pasveikino generalinė konsulė Čikagoje Skaistė Aniulienė. Ji taip pat pristatė Valstybės dienai savo koncertus Čikagoje ir aplinkiniuose miestuose skiriančią akordeonistą Martyną Levickį. Jaunasis muzikantas akomponavo Lemonte susirinkusiems lietuviams, prisijungusiems prie „Tautiškos

giesmės” giedojimo visame pasaulyje vienu metu. Šį kartą šventės svečiams muzikantas atliko du kūrinius iš naujosios savo programos ir susilaukė entuziastingų „Bravo” šūksnių.

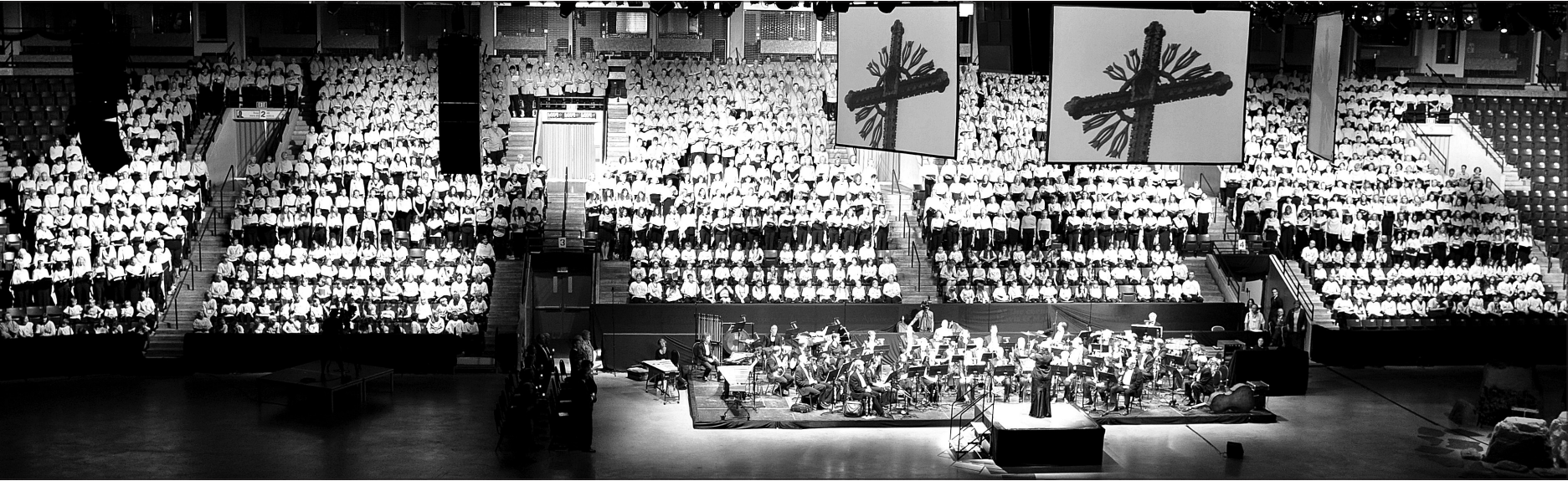
Vėliau svečiai buvo pakviesti dalyvauti viktorinoje „Atrask savo šalį”, kurios nugalėtojų laukė šaunios dovanos. Dalyviams buvo pateikti 23 klausimai apie Lietuvos istoriją, geografiją, kultūrą, tautosaką, krepšinį. Nugalėtojais tapo 11 dalyvių, kuriuos apdovanojo generalinis konsulatats Čikagoje bei restoranas „Kunigaikščių užėiga”. Daugiausiai apie Lietuvą žinantiesiems buvo įteikti lietuviškos muzikos įrašų rinkiniai, DVD diskai „Neregėta Lietuva”, jubiliejinės knygos „Lietuvos tūkstantmetis”, restorano „Kunigaikščių užėiga” dovanų kortelės bei didžiulis šakotis.

Lygiai devintą valandą Čikagos lietuviai pasveikino Tėvynę Valstybės dienos proga vieningu „Tautiškos giesmės” giedojimu ir jį lydintiais griausmingais „Valio”. Čikagiškiai prisijungė prie pilietinės iniciatyvos „Lietuva, Tėvyne mūsų”, kuria siekiama tęsti 2009 m. pradėtą vieningo himno giedojimo visame pasaulyje iniciatyvą.

LR Generalinio konsulato Čikagoje inf.

LR konsulato Čikagoje nuotr.

KANADOS IR JAV LIETUVIŲ IX DAINŲ ŠVENTĖS VAIZDAI

Bendras IX Dainų šventės chorų vaizdas Toronte, 2010 liepos 2-4 d.

Donato Soko nuotr.

DAINA

Atmenu aš kartą, o seniai tai buvo,
Kai vyresnį brolį leido iš namų,
Kai mama šilainę škaplieriuosna siuvo,
Kai ramino gūdė žodžiu neramiu:

Argi daug šilainės škaplieriun paimsi?
Argi ten, už marių, bus tau jos gana?
Bet prie širdžiai jausi ir jau bus tau linksma:
Tu su ja atminsi brolį ir mane...

Jonas Aistis, Kaunas, 1934

Antanas Maceina vadina lietuvių liaudies dainą „tautos sielos išraiška“. Kiekvieno lietuvio sieloje nuo lopšio, kaip tam Aisčio senų laikų škaplieriun, yra įsiūta daina.

Ji yra jo svarbiausių gyvenimo momentų palydovė. Jis ją dainavo visur ir visada nuo gilios senovės: laukuose dirbant, vakarėly linksminantis, laidotuvėse liūdint. Kai vežė į Sibirą jis giedojo „0 didis Dieve visagali.“ Išėjęs į partizanus dainavo „...rankšluostin įausiu: Lietuva Tėvynė, Tu didvyrių žeme, mes Tavo vaikai“. 0 prie parlamento be ginklo rankose: „Balnokit broliai žirgus“.

Atvykęs į svetimą kraštą, savo vaikus jis migdė dainuodamas: „0 atsimenu namelį, tą gimtiniį savo“. Suvažiavusį jaunimą iš visos Šiaurės Amerikos studentų, skautų, ateitininkų stovyklose jungė prie laužų dainuojama daina: „Kaip aras pašautas ir blaškomas vėjo, toli nuo tėvynės randuos.“

Taip lietuvių daina surišo su praeitimi, su istorija, su tėvyne ir vieną su kitu.

Išsivijęs Lietuvių dainų šventė ir yra kulminacija tos dainos tradicijos, išsaugotos nuo vaikystės iki dabar. Atskirtas nuo savo šaknų, lietuvis perdavė iš kartos į kartą tą turtingiausią lietuvių tautosakos dalį, tą dainoje išsakoma gilų jausmą, kurį jis patyrė šeimoje, šeštadieninėje mokykloje, studentų būreliuose, tautinėse organizacijose.

Dainuodamas šventėje jis gerbia savo tėvų šalį, jos žmones, jos kultūrą. Ir jis turi galimybę prisijungti prie tos poezijos, kuri yra įaugusi į lietuvio sielą ir kuri

„nuo Horacijaus laikų“, pagal Henriką Radauską, apdainuoja tą „grynai asmenišką džiaugsmą ir skausmą, pavasario dieną, žydintį medį, upe, sniegą, ar debesį“. Jis paliečia tą svarbiausią lietuvių tautos dainų bruožą - lyrizmą - tą gilų tautos jausmo išsakymą, kuris apdainuoja žmogaus vidaus pergyvenimus.

Dainų šventė tai ir yra atkirtis galimybei svetimoje jūroje sumenkėti, pasimesti, išnykti. Dainų šventė tai ir yra ta įstabi galimybė pajusti tą tėvų škaplieriun įsiūtą ir su dideliu šventumo jausmu perduotą dainą.

Birutė Litvinienė

DAINA AŠ GYVENU!

Šventės emblemoje, kurią sukūrė dail. Snaigė Šileikienė, - saulė. Viena jos pusė spinduliuojanti, kita – tamsi. Kai Lietuvoje tamsuma, saulės šiluma ir šviesa džiaugiamės mes, o saulei leidžiantis, kartu su ja siunčiame savo linkėjimus į Lietuvą. Dalia Skrinskaitė-Viskontienė šventės emblemoje mato lietuviybės simbolį: „Juk tai mūsų gyvenimėlis. Ne tik kad ateinam ir mirštam, atėjom į čia su saule išvežti iš baisių pavojų, mes tiek metų liekam ‚gyvi‘ lietuviai, nes vis suvažiuojam (mums tai yra gyvybinis dalykas), širdimis vėl prisiliečiam, pasistiprinam, suliepsnojam ir, pasisėmę tos šilumos, sti-

pybės, meilės (saulės), vėl iškeliuojam į savo tolimus namus po visą kontinentą.“ Tas vienintelis gyvas saulės juostos ratas lyg jungiamoji simbolinė dalis tarp Lietuvos ir išsivijęs, tarp istorijos ir dabarties aiškia linija jungs ir visas dainų šventės dalis.

Šventės pavadinimas - „Daina aš gyvenu“. Laimutės Kisielienės ir Dalios Skrinskaitės-Viskontienės sukurtas šventės scenarijus apjungia visas dainas į vientisą mintį: saulės kelionė ir žmogaus gyvenimas sudėtas į dainą. Mes gyvi tol, kol skambės mūsų daina, kol pavasarį keis vasara, o vasarą ruduo, ir taip suksis amžinas gyvybės ratas, šildomas saulės, drėkinamas lietaus, džiuginantis žemės gėrybėmis ir mūsų sielas sotinantis dainomis.

Pirmoji šventinio koncerto dalis: **Dainos sparnais leisk man pasveikint ryto saulę.** Rytas - simbolis žmogaus gimimo, vaikystės, tautos pradžios, o daina, kaip ir mes, išsiritusi iš Lietuvos lopšio, lydi mus visais gyvenimo etapais. Krivių krivaitis, tai mūsų praeities balsas, mūsų istorijos ir dvasinio gyvenimo veikėjas. Jis buvo laikomas vyriausiuoju dvasininku, žyniuoniu. Pagrindinis jo uždavinys – rūpintis, kad neužgestu amžinoji ugnis. Amžinoji ugnis — aukuras, prie kurio per šventes buvo atliekamos visokios apeigos. Krivio vardas buvo kildinamas iš žodžio „krūva“, „ėjimas į krūvą“, t.y. į sueigą, kuri buvo šaukiama atnešant

į kiekvienus namus krivulę - specialiai išraitytą lazda.

Per apeigas kriviai rengėsi ilgais baltais drabužiais, rankeje laikė valdžios simbolį - krivulę, ant galvos turėjo ažuolų lapų vainiką. Baltą spalvą lietuviai laikė šventa, susietą su žodžiu „šviesa“. Senojoje pasaulėžiūroje būti baltam, vadinasi, būti ramiam, gražiam, darniam. Į šventę kartu su krivaičiu atvyksta ir ji lydinčios vaidilutės. Vaidilutės

atvykusi Krivį ir atlikdami aukuro uždegimo ritualus.

Antroji koncerto dalis - diena - **Man reik dainos, kaip žemei saulės** skamba gražiais jaunatviškais balsais, skelbdama vidurdienį, arba jaunystę, vilnijančią žaliais rugių laukais, o saulės šiluma augina derlių, baltina drobes. Lietuvių tautosakoje saulė — šviesos, šilumos ir gyvybės davėja. Lietuviai saulę mylėjo, gerbė, kalbėjo jai maldas, apie

Lietuvos užsienio reikalų ministerijos Užsienio lietuvių departamento direktorius Arvydas Daunoravičius ir Lietuvos ambasadorė Kanadoje Gintė Damušytė liepos 4 dieną Toronte vykstančios IX Dainų šventės metu ilgametei lietuvių kultūros puoselėtojai ir chorų vadovei **Daliai Felicijai Viskontienei** įteikė ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ medaļį. Prezidentė Dalia Grybauskaitė medaliu D.F.Viskontienę apdovanojo šių metų vasario mėnesį. D.F.Viskontienė yra baigusi Toronto universiteto muzikos studijas ir jau daugiau kaip 30 metų Kanadoje puoselėja ir skatina lietuvių muzikos kultūrą. Ji Toronte vykusios IX išsivijęs dainų šventės iniciatorė ir organizatorė. *Donato Soko nuotr.*

- jaunos skaisčios mergaitės - amžinosios ugnies saugotojos, kurios vilkėdavo ilgus baltus rūbus, o ant galvos dėdavo gėlių vainikus. Visi šie veikėjai ir pradės šventę pagerbdami

ją kūrė dainas, saulę vadino motule, motinėle.

Trečioji dalis pavadinta **Ten toli už žvaigždės**, vakaras tylus — saulelė, visą dieną lydėjusi (Nukelta į 9 psl.)

IX Dainų šventės rengimo komitetas – Paulius Kuras, Rasa Kurienė, Dalia Viskontienė, Rūta Kličienė, Julija Danaitienė, Gitana Jūdvytytė, Aldona Remesat, Dalia Pajarskaitė-Peddle ir Rūta Žilinskienė.

„Dainavos” ansamblio choras IX Dainų šventėje Toronte, 2010 m.

Donato Soko nuotr.

Dainą „Pasveikinkit vieni kitus”, muzika ir žodžiai Marijono Mikutavičiaus, aranžuota Vaclovo Augustino, diriguojant Dariui Polikaičiui, atliko jungtinis choras su autoriumi. Šia daina baigta IX Dainų šventė.

Donato Soko nuotr.

(Atkelta iš 1 psl.)
SAJŪDIS SIŪLĖ...

istorijos matome dvi linijas - Lenino ir Stalino. Sajūdis labai pabrėždavo, kad Rusija turi eiti Lenino keliu, o nebūti Stalino paveldėtoja. Bet ir šiandien to aiškumo nėra. Stalinas yra garbinamas Rusijoje. Tokiame kontekste Lietuvos užgrobimas tartum irgi nėra smerkiamas. Manau, **Rusija turėtų dar subręsti iki europietiškesnio susivokimo**”, - kalbėjo europarlamentaras.

Anot jo, sutartį galima panaudoti ir keliant klausimą dėl lietuviškų kultūros vertybių grąžinimo. Mat dokumente yra punktas apie kultūros vertybes, išvežtas anksčiau negu Pirmasis pasaulinis karas - kad šis klausimas bus sprendžiamas teigiamai, išskyrus tuos atvejus, kai grąžinimas padarytų labai didelę žalą Rusijos muziejams ir archyvams.

„Labai didelių vertybių yra Rusijoje, pradedant nuo Lietuvos metrikos, taip pat Eustachijaus Tiškevičiaus senienų muziejaus ir panašių dalykų. Pavienius dalykus

pavykdavo atgauti, pavyzdžiui, Mažvydo Katekizmą, bet šiais laikais man atrodo, joks darbas nevyksta. O siekiant tolesnio santykių normalizavimo, Rusija kartais rodo tokį interesą, visada galima paliesti ir kultūros vertybių klausimą”, - teigė V.Landsbergis. Jis apgailestavo, kad tokio svarbaus dokumento sukaktis Lietuvoje nebuvo niekaip paminėta.

„Mes gana daug ko neprišimename”, - konstatavo, nusistebėjęs, kad **didesnio paminėjimo Lietuvoje nesurengta net Žalgirio mūšio dieną, nors švenčiame 600-ąsias jo metines**.

Lietuvos ir Sovietų Rusijos taikos sutartis pasirašyta 1920 metų liepos 12 dieną Maskvoje. Šia sutartimi Rusija be atodairų pripažįsta Lietuvos valstybės savarankiškumą ir nepriklausomybę su visomis iš tokio pripažinimo einančiomis juridinėmis pasekmėmis ir gera valia visiems amžiams atsisako nuo visų Rusijos suvereniteto teisių, kurių ji yra turėjusi lietuvių tautos ir jos teritorijos atžvilgiu.

(Atkelta iš 8 psl.)
KANADOS IR...

mus mūsų darbuose, išeina pailsėti, grįžta atgal į Lietuvą, o mes buriamės prie šventos aukuro ugnies, kuri kaip ir saulė duoda šilumą, šviesą ir primena protėvių dvasios atminimą. Aukuro ugnis — tai geriausia maldos tarpininkė, ji ir lieka šviesti saugoma vaidilučių, kai mes koncerto dalyje **Nakties užkalbėjimai** dainomis prisimename, dėl ko palikome tėvynę, dėl ko stengiamės išlaikyti neapčiuopiamą ir brangiausią turtą - lietuviybę. Per ugnį

IX Dainų šventės komiteto kopirmininkai Rasa ir Paulius Kurai, meno vadovė Dalia Viskontienė ir šventės akomponiatorius Ričardas Sokas.

Donato Soko nuotr.

maldos žodžiai, prašymai, pageidavimai nueina dievams ir protėviams. D. Skrinskaitė-Viskontienė paminėjo, kad šioje dalyje bus dainos, skambėjusios vaikystėje ir jaunystėje, su jomis užaugome, tai „... sentimentalūs prisiminimai, kuriuos kiekvienas atsinešam iš savo gyvenimo ir niekas iki galo jų paaiškinti nesugebės. Dainas ir šventės temą suprassime, pajusime ir išgyvensime tiek, kiek turime savo gyvenime patyrimų, prisiminimų”.

Daina ir aš, tas pats esu - paskutinioji šventinio koncerto dalis, gausi naujais šiai

šventei sukurtais džiaugsmingais kūriniais. Nakčiai pasibaigus ir vėl grįžtame į rytą, nauja viltim žvelgdami į ateinantį rytojų tikimės, kad Lietuvos daina skambės dar daug metų mūsų bendruomenėse, kad užtektinai turėsime gabių vadovų, kad saulė, kiekvieną rytą aplankiusi Lietuvą, sugrįš ir pas mus, o mūsų ateities kartos džiaugsmingai kartos: „Mes ainiai Lietuvos!”.

Nijolė Puranaitė-Benotienė

Tekstai atspausdinti iš IX dainų šventės leidinio „Daina aš gyvenu!”.

Pučiamųjų orkestras ir muz. Ričardas Sokas.

Donato Soko nuotr.

Polikaičių šeima IX Dainų šventėje: Lidija Polikaitienė, Juozas Polikaitis, Irena Polikaitienė, dirigentas Darius Polikaitis, Daina Polikaitytė, Marius Polikaitis, Vitas Polikaitis, Kovas Polikaitis, Audrius Polikaitis, Rima Polikaitytė-Birutienė.

Donato Soko nuotr.

LIETUVA IR PASAULIS

Gruzijos Respublikos prezidentas Michail Saakašvili padėkojo Seimui už priimtą Gruzijos teritorijos vientisumą palaikančią rezoliuciją. Prezidento laiškus su padėka gavo Seimo pirmininkė Irena Degutienė ir kiti Seimo nariai, balsavę už šią rezoliuciją. „Gruzijos Vyriausybės, žmonių ir savo vardu leiskite man nuoširdžiai padėkoti Jums už Jūsų aktyvią, neįkainojamą paramą mano šalies nepriklausomybei, suverenumui ir teritoriniam vientisumui 2010 m. birželio 1 d. Lietuvos Seimui priėmus Rezoliuciją dėl Gruzijos“, – Seimo pirmininkės atstovas spaudai cituoja Gruzijos vadovo laišką.

Lietuvos užsienio reikalų ministras Audronius Ažubalis liepos 9 dieną Vilniuje susitiko su kadenciją baigiančiu Ukrainos ambasadoriumi Lietuvoje Ihoriu Prokopčiu. Ministras padėkojo ambasadoriui už jo indėlį į Lietuvos ir Ukrainos bendradarbiavimo puoselėjimą per pastaruosius metus, pasižymėjusius ypatingu dvišalių santykių darbotvarkės intensyvumu: surengta nemažai aukščiausio lygio vizitų, įtvirtinta dviejų šalių strateginė partnerystė. I.Prokopčiukas dėkojo ministrui ir Lietuvos Vyriausybei už tvirtą paramą Ukrainos integracijos į Europos Sąjungą aspiracijoms ir pažymėjo liksiąs stipriu Ukrainos ir Lietuvos partnerystės šalininku. A.Ažubalis palinkėjo sėkmės ambasadoriui jo būsimoje pareigose ir pabrėžė esąs įsitikinęs, kad Lietuva tęs bendradarbiavimą su Ukraina dvišaliu lygiu ir tarptautinėse organizacijose.

Lietuvos užsienio reikalų ministerija skelbia piešinių konkursą „1410 – Žalgirio mūšis“, kuriame kviečia dalyvauti 4-12 metų užsienio lietuvių vaikus. Konkursas skiriamas Žalgirio mūšio 600 metų sukakties minėjimui. Juo siekiama paskatinti užsienio lietuvių vaikus domėtis šiuo svarbiu istoriniu įvykiu, įsiminti Lietuvos valstybei reikšmingą sukaktį, ugdyti patriotizmą ir pasididžiavimą Tėvyne, kūrybiniais darbais įamžinti Žalgirio mūšio atminimą. Laimėtojai bus apdovanoti Užsienio reikalų ministerijos atminimo dovanomis. Geriausi kūriniai bus eksponuojami ministerijos tinklalapyje www.urm.lt. Konkursas vyks iki 2010 metų lapkričio 30 dienos.

JAV federalinis apeliacinis teismas atmetė 95 metų lietuvio Vlado Zajančausko prašymą panaikinti sprendimą išsiųsti jį iš šalies. Amerikos teismo sprendimas paskelbtas liepos 13 dieną. 2005 metais iš V.Zajančausko atimta JAV pilietybė, nes jis Varšuvoje priklausė kariniam daliniui, kuris dalyvavo likviduojant žydų getą 1943 metais. 1950 metais atvykęs į JAV ir paprašęs vizos lietuvis, anot teismo, melavo apie savo veiklą Antrojo pasaulinio karo metais. Lietuvis šį faktą pripažįsta, bet tvirtina, kad jeigu būtų jį paminėjęs, jam nebūtų leista įvažiuoti į JAV. V.Zajančauskui atėmus JAV pilietybę, priimtas sprendimas jį deportuoti iš šalies. Anksčiau skelbta, kad jis gali būti grąžintas į Lietuvą. Tačiau garbaus amžiaus lietuvis su tokiu sprendimu nesutiko ir per teismus mėgina likti Amerikoje. V.Zajančauskas į JAV emigravo iš Austrijos 1950 metais, po šešerių metų jam suteikta šios šalies pilietybė. Anot Amerikos spaudos, V.Zajančauskas gali tapti vyriausiu asmeniu, iš JAV deportuotu dėl bendradarbiavimo su naciais.

Lietuvos kaimynus baltarusius papiktino prezidentės Dalios Grybauskaitės kalba, pasakyta Krokuvoje minint 600-ąsias Žalgirio mūšio pergalės metines. Baltarusių istorikas Alesis Jasinskis teigia, kad Lietuvos vadovė, kalbėdama apie lietuvių ir lenkų indėlį visiškai užmiršo, jog didžiąją Vytauto vadovaujamų 40 pulkų dalį sudarė ne iš etninių Lietuvos žemių gyventojų, o iš Ukrainos ir Baltarusijos etninių žemių atstovų. **ELTA, LR URM**

LENKIJOS PREZIDENTO TĖVIŠKĖ LAUKIA TURISTŲ

Išrinktojo Lenkijos prezidento Bronislaw Komorowski senelio dvarvietė Lietuvoje įtraukta į lenkų turistų maršrutus. Grafų Komorowski palikimui sutvarkyti pinigų skirta ir iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų, rašo dienraštis *Lietuvos žinios*.

Vienos atokiausių Lietuvos vietovių, Rokiškio rajone įsi-

kūrusio Kavoliškio, gyventojai trina rankas, tikėdamiesi miestelio atgimimo. Mat sužinoję, kad čia buvusiam dvare 300 metų gyveno šešios išrinktojo prezidento B. Komorovskio protėvių kartos, gimė ir augo jo tėvas, daugybė lenkų jau panoro aplankyti Kavoliškį.

B. Komorowski tėvonijos tvarkymui iš ES fondų skirta

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

**METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASE - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00**

Lietuvos prezidentė D. Grybauskaitė Krokuvoje su išrinktuoju Lenkijos prezidentu B. Komorowski dalyvavo Žalgirio mūšio 600-ųjų metinių iškilmingame paminėjime. **EPA-ELTA nuotr.**

TIK VIENYBĖJE BŪSIM NEĮVEIKIAM

Krokuva, liepos 14 (ELTA). Prezidentė Dalia Grybauskaitė Krokuvoje kartu su išrinktuoju Lenkijos prezidentu Bronislaw Komorowski, Lenkijos valstybės ir visuomenės atstovais dalyvavo Žalgirio mūšio 600-ųjų metinių iškilmingame paminėjime. „Čia, prie didingo paminklo Žalgirio mūšiui atminti, lietuvių tautos vardu sveikinu brolišką lenkų tautą su mūsų bendros didžios pergalės 600-ųjų metinių sukaktimi“, – į iškilmių dalyvius lenkiškai kreipėsi Lietuvos vadovė. Ji pabrėžė, jog Žalgirio mūšio lietuvių ir lenkų tautoms pergalė yra labai svarbus laimėjimas, o abiejų tautų vienybė prieš 600

metų sutelkė kitas Vidurio bei Rytų Europos tautas ir nulėmė tolimesnį šio regiono šalių bei visos Europos likimą. „Per amžius mūsų tautas sieja panašus likimas, bendri idealai, siekiai ir net ryškiausios asmenybės – taip pat bendros. Jogaila ir Vytautas, Jadvyga ir Barbora, Adomas Mickevičius ir Česlovas Milošas bei daugelis kitų. Ir dabar yra visos prielaidos mūsų tautoms kartu veikti, siekti ir laimėti. Sąlyga – viena ir amžina, istorijos tiek daug kartų patvirtinta – vienybė. Tada mes būsime neįveikiami“, – kalbėjo prezidentė. Valstybė vadovė išreiškė

tvirtą įsitikinimą, kad XXI amžius ir net artimiausi metai leis lietuvių ir lenkų tautoms vėl pasiekti ne mažiau reikšmingas pergales, tik jau taikiame mūšyje už ateitį. Lietuvos prezidentė ir išrinktasis Lenkijos prezidentas padėjo gėlių vainikus prie Žalgirio mūšio paminklo, Vavelio pilyje atidarė parodą „Puikios pergalės garbei“, vėliau dalyvavo dvišalėje darbinėje vakarienėje. Liepos 15 d. Varšuvoje prezidentė D. Grybauskaitė kartu su Vidurio ir Rytų Europos valstybių vadovais dalyvavo dalykiniuose pusryčiuose, istorinėje Žalgirio mūšio vietovėje Griunvalde sakė sveikinimo kalbą 600-ųjų Žalgirio mūšio metinių iškilnėse.

NATO TURI GARANTUOTI VIENODAS GYNYBOS GARANTIJAS

Vilnius, liepos 12 (ELTA). Afganistane labiau reikia plėtoti ne karinę veiklą, o civilinę pagalbą – tokią bendrą nuomonę susitikime išsakė Lietuvoje viešintis NATO Sąjungininkų pajėgų Europoje vyriausiasis vadas admirolas James V. Stavrid ir prezidentė Dalia Grybauskaitė. Pasak šalies vadovės atstovo Lino Balsio, J. Stavrid labai gerai įvertino Lietuvos karinį ir civilinį bendradarbiavimą Afganistane. „Admirolas J. Stavrid visiškai pritarė prezidentės nuomonei, kad būtina Afganistane labiau plėtoti ne tik ir ne tiek

karinę veiklą, kiek geriau organizuoti pagalbą, geriau ją kontroliuoti ir geriau šalims koordinuoti savo veiksmus bei pagalbą tarp karinės ir civilinės srities“, – po prezidentės susitikimo si NATO pareigūnu sakė L. Balsys. Per susitikimą taip pat kalbėta ir apie naująją NATO strategijos koncepciją. L. Balsio teigimu, prezidentė išsakė nuomonę, jog naujoji NATO strategija turi atsižvelgti į būtinybę garantuoti lygias gynybos, saugumo garantijas visoms sąjungos narėms. J. Stavrid, kuris eina ir JAV karinių pajėgų vado

Europoje pareigas, pabrėžė, kad NATO bei JAV dėjo ir deda pastangas, jog saugumas Baltijos šalims ir Lietuvai būtų garantuotas. Ar Lietuva toliau siekia konkrečių NATO gynybos planų sau ir Baltijos valstybėms, koks galėtų būti šių planų pobūdis bei kada jie galėtų atsirasti, prezidentės atstovas detaliau nekommentavo. J. Stavrid D. Grybauskaitei taip pat perdavė asmeninius JAV prezidento Barack Obamos ir gynybos sekretoriaus Robert Gates linkėjimus bei patikinimą, jog santykiai tarp Amerikos ir Lietuvos yra kaip niekada geri, o bendradarbiavimas vaisingas.

LIETUVOS PULKININKUI – JAV ORDINAS UŽ NUOPELNU

Vilnius, liepos 13 d. (ELTA). JAV ambasadorė Lietuvoje Anne E. Derse antradienį apdovanojo Lietuvos pulkininką Romualdą Petkevičių. Lietuvos karinių pajėgų atstovui Aukščiausioje sąjungininkų pajėgų Europoje vadavietėje įteiktas JAV ordinas už nuopelnus (Legion of Merit), pranešė Amerikos ambasada.

Anot pranešimo, šiuo apdovanojimu įvertinti R.Petkevičiaus nuopelnai dirbant gynybos atašė Lietuvos ambasadoje Vašingtone nuo 2004 iki 2008 metų. Ordinas už nuopelnus – vienas iš aukščiausių Jungtinių Valstijų karinių apdovanojimų. Jis teikiamas už išimtinai pagirtiną veiklą, išskirtinę tarnybą ir pasiekimus.

APPLE bendrija ir Lietuvos Švietimo ir mokslo ministerija organizavo tradicinius APPLE vasaros kursus, kurie vyko 2010 m. liepos mėnesį. Įvertinus praeitų metų patirtį ir mokytojų pageidavimus, šiais metais kursai vyko Klaipėdoje. Į atidarymą atvyko prezidentas Valdas ir Alma Adamkai. **APPLE nuotr.**

PADĖKA IR PRIMINIMAS

Šiuo straipsneliu norime padėkoti visiems uoliems „*Dirvos*“ rėmėjams kurie anksti gražino loterijos bi lietų šakneles su atitinkamais mokesčiais bei aukomis. „*Dirvos*“ loterija yra mums labai svarbus pajamų šaltinis, būtinai tolimesniam „*Dirvos*“ gyvavimui. Nors leidybos sąlygos ir aplinkybės kasdien keičiasi ir prie jų mums reikia, nori ar nenori, prisitaikyti, šiais metais „*Dirva*“ atšventė džiugią 95-ių metų gyvavimo sukaktį. Šios garbingos

sukakties nebūtume sulaukę be nuolatinės Jūsų paramos, lietuviybės išlaikymo svarbą suprantančios Vilties draugijos vadovybės pastangų ir redaktorių pasišventimo.

„*Dirvos*“ loterijos traukimas įvyks 2010 m. lapkričio mėn. 1 d. Ta proga norime Jums priminti, kad „*Dirvos*“ leidyba yra susijusi su didelėmis išlaidomis, kurios reikalauja nuolatinio ir ypatingo dėmesio. Todėl, neatidėliodami, malonėkite gražinti užpildytas loterijos bi lietų šakneles su ati-

tinkamu mokesčiu. Tuo būdu loterijos bilietai nepasimes, Jūs turėsite progą dalyvauti loterijoje ir išbandyti savo laimę.

Š. m. gegužės 25 d. „*Dirvos*“ laidoje Jums priminėm, kad „*Dirvos*“ leidėja Vilties draugija yra atleidžiama nuo federalinių mokesčių (Nr. 34-0745990). Tai įgalina rėmėjus savo aukas, palikimus, bei kitą finansinę paramą „*Dirvai*“ nurašyti nuo federalinių pajamų mokesčių. Kviečiame Jus šia lengvata pasinaudoti. Tai bus naudinga ir Jums ir „*Dirvai*“.

Vilties D-jos valdyba

SPARNAMS PRISIMINTI

Giedrė Kumpikaitė sukūrė filmą apie savo tėvo Julijono Kumpiko istorinį skrydį su dvisparniu lėktuvu iš Prahos į Lietuvą 1934 metais. Tai yra biografinis filmas, kuris jungia tėvo biografiją iš jo dienoraščio, sumaniai atlikta Dariaus Sužiedėlio, ir Giedrės Kumpikaitės autobiografiją jos pačios išpildytos. Filmas atranda naują biografinį žanrą, kur pasakotojas yra pilnai sujungtas su filmo herojumi. Šią naują dimensiją į filmą Giedrė Kumpikaitė atnešė iš literatūros, kurią studijavo, gavo daktarės laipsnį prancūzų literatūroje, vėliau dėstė literatūrą universitete studentams New York. Pirmas filmas ir kartu rimtas įnašas į dokumentinio filmo meną. Todėl yra nenuostabu, jog 2008 metų filmas „Sparnams prisiminti“ gauna pirmas premijas filmų festivaliuose.

Pradžioje yra detališkai parodomas skrydis iš Prahos per jau nacių Vokietiją į Kauną. Skrydis turėjo kelis etapus ir visa tai tampa gyvu paveikslu iš Julijono Kumpiko dienoraščio. Puikus angliškas vertimas ir Darius Sužiedėlis sumaniai

pabrėžia teksto netarpiškumą ir dramatiškumą. Kadangi tai nėra sugalvotas tekstas, bet autentiški herojaus žodžiai - Julijonas Kumpikas tampa gyvu žmogumi.

Ir tai nurodymas ateities dokumentinio filmo kūrėams remtis tik herojų autentiškais pasisakymais. Todėl Julijono Kumpiko žodžiai ir mintys lieka atmintini.

Po skrydžio gyvenimas vyksta Lietuvoje prieš okupacijas, per okupacijas ir galutinį apleidimą. Giedrės tėvai susipažįsta Lietuvoje ir Giedrė gimsta Lietuvoje ir kaip vaikai išgyvena okupacijas ir pasitraukimą į Vokietiją, karo pabaigą, gyvenimą pokario Vokietijoje. Giedrė yra nukalusi savo kartai pavadinimą Karo vaikai. Ir čia yra jos autobiografija. Atvykimas į Ameriką, įsikūrimas New York, pirmo automobilio ir pirmo namo pirkimas. Tėvo dvigubas darbas ir jos pačios kelias į mokslą ir daktarės skrybėlė su kaspinais, lietuviški piknikai ir šokiai ir ypač didelė meilė savo tėvams ir Lietuvai. Ji atkuria savo vaikystę ir jaunystę nelyg Anatole France devyniliktame

šimtmetyje. Giedrės atvėjyje tai yra literatūra filme pačia geriausia prasme.

Karo vaikų paralelė bėga kartu su Neornamentuotos kalbos generacija ir Algimantu Mackum (1932-1964). Giedrė išsakė tą patį savo filme ką Algimantas savo poezijoje. Filmas turi būti plačiai pamatytas ir įvertintas. Tai yra mūsų kartos meninis paminklas.

Filmas yra 47 minučių, balta ir juoda bei spalvota, amberwings@mac.com

Saulius Šimoliūnas

ŠIAULIŲ UNIVERSITETUI DOVANOTA DALIS J. ŠLIŪPO PALIKIMO

Aušrininko, publicisto, Palangos burmistro Jono Šliūpo sūnus Šiaulių universitete kaupiamą tėvo archyvą papildė tona eksponatų. Tai antroji Amerikoje gyvenančio sūnaus siunta.

Trisdešimt penktą kartą į Lietuvą atvykęs V. Šliūpas šį kartą dovanojo daug dokumentų, tėvo laiškų, stendų, rengtų susitikimams su Amerikos lietuvių bendruomene, nuotraukų, knygų anglų kalba iš savo asmeninės bibliotekos, suvenyrų, rašo *Šiaulių kraštas*.

Tarp eksponatų yra ir itin

„DIRVAI“ AUKOJO

V.Lapatinskas, Seattle, WA...200
R.Bužėnas, Henderson, NV78
G.Kenter, Danbury, CT78
A.Markevičius,
Santa Monica, CA.....78
S.Simoliūnas, Detroit, MI78
G.Sabataitis, Parma, OH52
G.Stankūnienė, Cos Cob, CT ..52
A.Bimbiris, Boise, ID.....50
G.Pauliukonis, St. Pete., FL50
Kun. J.Bacevice, Clev., OH.....45
S.Korius, Santa Monica, CA...45
M.Mikonis,
Richmond Hts., OH.....45
K.Navakauskas,
Coventry, RI.....45
H.Gontar, St. Louis, MO42
H.Andruska,
Woodhaven, CT32
B.Mitkus, Boston, MA32
E.Čeičys, Parma, OH.....30
K.Černis, W.Bloomfield, MI...30
P.Dirda, Oak Lawn, IL.....30
R.Jagminas, Bridgewater, MA.30
V.Mažeika, Park Ridge, IL.....30
A.Venckūnas,
Santa Monica, CA.....30
O.Daugirdienė,
Burr Ridge, IL.....28
V.Gilys, Sun City, CA.....28
A.Grushnys, Wichita, KS28
L.Jarašūnas-Francel,
Willowick, OH.....28
G.Miglinas, Chicago, IL.....28
A.Pintsch, W. Milford, NJ.....28
J.Raibys, Ventura, CA.....28
R.Sakienė, Oceanside, CA28
A.Stempužienė, Clev., OH28
A.Stepaitis, Arlington Hts., IL.28
K.Tautvydas,
Greenbank, WA.....28
A.Tumas, Sun Valley, CA.....28
V.Žiedonis,
Willoughby H., OH28
J.Gudėnas, Euclid, OH25
J.Smulskis, Lima, OH25
E.Steponis, Seven Hills, OH ...25
R.Gedeit, Huntley, IL24
A.Lūža, Clev., OH20
G.Taoras, Dover, NH.....20
V.Burkūnas, Webster, NY.....18
I.Cinkus, Downers Grove, IL...18
A.Kavaliūnas, Culver, IN17
V.Kamantas,
Grand Rapids, MI15
E.Norkus Waterbury, CT15
A.Pažiura, Oak Park, CA.....13

O.Adomaitis,
Sunny Hills, FL.....12
A.Balas, Richmond Hts., OH..12
A.A. Halinos Dilienės atminimui,
Erika Dilytė – Oak Lawn, IL...12
J.Maciulaitis, Sunny Hills, FL.12
B.Kantanavičius,
Winter Haven, FL.....10
J.Kisielius, Daytona Bch., FL .10
V.Lembertas,
Santa Monica, CA.....10
G.Likander, Kankakee, IL.....10
V.Momkus, Chicago, IL.....10
V.Plečkaitis, Richmond, OH ...10
O.Ralys, Clev., OH.....10
L.Senuta, Brockton, MA10
V.Zdanys, W.Hartford, CT10
A.Zenkus, Webster, MA.....10
M.Ambrose,
New Market, MD8
J.Černius, Glendale, CA.....8
G.Dragūnas, Philadelphia, PA...8
M.Pažemėnas,
Rancho Palos Verde, CA8
S.Petravičius,
Ranch Palos Verd., CA8
L.Petronis, Dearborn, MI8
R.Selenis, Livonia, MI8
B.Taoras, Findlay, OH.....8
E.Varnelis, Mentor, OH.....8
R.Verbyla, Euclid, OH.....8
R.Guzulaitis, Speedway, IN7
L.Jurkūnas, St. Petersburg, FL..7
E.Slavinskas, St. Pete., FL.....6
J.Banys, Reno, NV5
L.Hoffman, Oak Lawn, IL.....5
I.Jansonas, Osterville, MA.....5
P.Jokubka, St.Pete Bch., FL.....5
G.Karsokas, Clev., OH5
B.Kronas, Willow Brook, IL.....5
J.Balas, Peninsula, OH3
A.Baliūnas, Clev., OH.....3
V.Gruzdis, Westlake, OH.....3
I.Kirkus, Lemont, IL.....3
B.Kozica, Daytona Bch., FL.....3
D.Sodeika, Torrance, CA.....3
D.Trimakas, Westlake, OH.....3
M.Vilutis St. Petersburg, FL.....3
A.Žemaitaitis,
Santa Monica, CA.....3
L.Avižonis, Laguna Hills, CA...2
R.Balys, Lyndhurst, OH.....2
A.Bivainis, Rochester, MN2
S.Dimas, Middle Vill., NY.....2
D.Misiulis, Homer Glen, IL2
E.Vilkas, Valencia, CA2

**Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame**

sitetui dovanoti ir trečią siuntą.

J. Šliūpo archyvas Šiaulių universiteto bibliotekoje kaupiamas nuo 2005 metų. Tais metais sūnus ieškojo, kam perduoti dalį tėvo archyvo. Nors dairėsi į daugelį Lietuvos miestų, pasirinko Šiaulius – tėvas 1861 metais gimė Šiaulių rajone, Rakandžiuose.

V. Šliūpas tėvo archyvą pradėjo tvarkyti išėjęs į pensiją. Šį rudenį jis švęs aštuoniasdešimtąjį jubiliejų. Paklaustas, ką reiškia būti garsaus tėvo sūnumi, V. Šliūpas šmaikštavo: „Gera turėti Šliūpo pavardę – kur tik einu, durys atsidaro. Bet tėvas buvo tėvas, aš esu aš“.

retų – 1942 metais surašyto J. Šliūpo testament originalas ir po mirties padaryta jo kaukė. J. Šliūpas mirė 1944 metų lapkričio 6 dieną, praėjus mėnesiui po pasitraukimo į Vakarus.

Pomirtinė kaukė bus eksponuojama ateinančių metų kovą, minint J. Šliūpo gimimo 150-ąsias metines. V. Šliūpas suabejojo, ar jis su šeima atvyks į iškilmes: Lietuvoje bus dar šaltas ir jo žmonos sveikatai nepalankus oras, negalės atvykti ir anūkas Viesulas, nes jam bus nesibaigę mokslo metai.

V. Šliūpas pažadėjo univer-

LIETUVOS TENISININKAI NUGALĖJO AIRIUS

Davis taurės (Davis Cup) varžybų Europos/Afrikos zonos II grupės antrojo etapo varžybose Lietuvos rinktinė 3-2 nugalėjo Airijos komandą ir pelnė teisę kovoti dėl patekimo į aukštesnę grupę.

Lietuviai laimėjo pirmuosius tris susitikimus ir užsitikrino pergalę varžybose, todėl galimybę išbandyti jėgas gavo mažiau patirties turintys komandos žaidėjai – 18-metis Dovydas Šakinis (847-oji pasaulio raketė) ir 15-metis Lukas Mugevičius.

Kaip jau skelbta, pirmajame susitikime penktadienį 20-metis Ričardas Berankis (132) 6:7 (2-7), 6:4, 6:4, 6:3 įveikė J. McGee, antrajame

18-metis Laurynas Grigelis (429) 6:2, 6:3, 6:1 nugalėjo C. Niland, o dvejetų susitikime R. Berankis ir L. Grigelis 6:3, 6:3, 6:4 nugalėjo 23-ųjų metų James Cluskey (1614) ir 25-erių metų Barry King (716).

Lietuvos rinktinė rugsėji dėl patekimo į aukštesnę grupę kovos su Slovėnijos tenisininkais, kurie net 5-0 nugalėjo Bulgarijos atstovus.

Pasaulio vyrų teniso komandų, dalyvaujančių Davis taurės varžybose, vertinimo lentelėje Lietuvos rinktinė iš 57-osios vietos pakilo į 50-ąją. Lietuviai turi 387,5 taško. Pirmauja Ispanijos rinktinė (37331,26 tšk.).

LRT

„SKAUDU PALIKTI CLEVELAND“

Lietuvis po 14 karjeros metų palieka Cleveland „Cavaliers“ klubą ir paskui LeBron James seka į Majamio „Heat“.

„Cavaliers“ parengė naują sutartį ir pateikė ją Ž. Ilgauskui teigdama, jog lietuvis visuomet bus laukiamas šioje organizacijoje. Tačiau Cleveland ekipa dabar išgyvena reformas, tad Ilgauskas nutarė priimti dvejų metų 2,8 mln. JAV dolerių pasiūlymą iš Majamio „Heat“ komandos. Sprendimą, ar žaisti antrą sezoną Majamyje, priimti galės pats krepšininkas.

„Man tai buvo sunkus ir labai emocionalus sprendimas, – Cleveland dienraščiui *The Plain Dealer* teigė krepšininkas iš Lietuvos. – Čia

praleidau 14 savo gyvenimo metų. Atvykau būdamas jaunas berniukas ir užaugau vyru. Cleveland prie to daug prisidėjo“.

„Heat“, kuri iki šiol neturėjo sutarties su jokių vidurio puolėju, Ilgauską kalbinti ėmė išigijusi L. James. Vienas geriausių NBA krepšininkų su „Heat“ sudarė sutartį praėjusią savaitę. L. James ir Ž. Ilgauskas kartu rungtyniavo pastaruosius 7 sezonus.

„Žinoma, LeBron leido suprasti, kad jis labai norėtų, jog prie jo prisijungčiau, – teigė Ž. Ilgauskas. – Svarsčiau visus variantus. Kai atsiribojau nuo viso laisvųjų agentų šurmulio, asmeniškai man tai buvo geriausias sprendimas, kurį

Pasaulio futbolo čempionatą Pietų Afrikos Respublikoje laimėjusiai Europos čempionei Ispanijos rinktinai atiteks 23,7 mln. eurų premija. Finale ispanams 0:1 pralaimėjusi Olandijos rinktinė iš Tarptautinės futbolo federacijos gaus 19 mln. eurų. Pusfinaliuose pralaimėjusios Vokietijos ir Urugvajaus komandos turės tenkintis 15,8 mln. eurų, o ketvirtfinaliuose nesėkmes patyrusios Brazilijos, Argentinos, Ganos ir Paragvajaus rinktinės – 14,2 mln. eurų premijomis. Premijas gaus ir kitos čempionate dalyvavusios komandos.

ES

galėjau priimti“.

Ž. Ilgauskas yra „Cavaliers“ rekordininkas trijose kategorijose: pagal sužaistas rungtynes (771), atkovotus kamuolius (5904) ir blokuotus metimus (1269). Be to, lietuvis antras pagal pelnytus taškus (10616).

Iš viso šią vasarą lietuviu susidomėjimą parodė 6 komandos, tačiau Ilgauskas nutarė keltis į Majamį.

35 metų lietuvis, kurio karjera artėja prie pabaigos, dar kartą patvirtino, jog nori NBA čempiono žiedo. „Buvau lojaus karys 14 metų. Jaučiu, jog laikas sumedžioti savo svajonę iškovoti žiedą. Jei man pavyks tai padaryti, turėsiu padėkoti Cleveland“, – sakė 221 cm ūgio krepšininkas.

Žydrūno Ilgausko ir LeBron James sprendimas prisidėti prie „Miami Heat“ su Chris Bosh ir Dwyane Wade žymi naują NBA erą. Ne klubų savininkai, o krepšinio žvaigždės kuria savas komandas.

LRT

Patria Imports

We Sell Koldunai
Gourmet Deli Meats & Breads
Imported Condiments & Foods
Wines, Beer & Waters
Candies, Gifts and More!
794 East 185th St. • 216-531-6720

Jeigu planuojate pirkti arba parduoti namą, prieš priimdami galutinį sprendimą apsilankykite šiose interneto svetainėse, arba paskambinkit

LINUI MULIOLIUI - 216-387-3204

linas@fixlerrealty.com

www.ClevelandHousingMarket.com
www.LyndhurstOhioHomes.com
www.Euclid-Homes.com
www.Richmond-Heights-Homes.com
www.MayfieldHomes.net
www.Pepper-Pike-Homes.com
www.SouthEuclidHomes.com
www.Beachwood-Ohio-Homes.com
www.FixlerRealty.com

Fixler Realty Group, Inc.

Linas Muliolis - Mob. Tel. - 216-387-3204

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

216 481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts
Mufflers, Lube oil and Filter
Buy any 4 tires and receive a. P.S. Tire hat!

OPEN

Mon. – Fri.: 8 am to 6 pm 866 E. 200th St.
Sat.: 8 am to 4 pm Cleveland, OH 44119

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
teikianti jaukią atmosferą rūdiesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA

LITHUANIAN CREDIT UNION

SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.

Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.

Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.

Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$250,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)